

fajnOVA CENTRUM

Strategický plán udržitelného rozvoje
městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz
na roky 2022–2027 s dlouhodobým výhledem do roku 2035

fajnOVA
CENTRUM

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

OBSAH

Proč Moravská Ostrava a Přívoz potřebuje strategický plán?	3
Jak číst strategický plán fajnOVA CENTRUM?	4
Principy, na kterých je strategický plán postaven	5
Metodický přístup	8
ANALYTICKÁ ČÁST	11
Profil městského obvodu	12
Souhrnná SWOT analýza městského obvodu	16
Shrnutí nejdůležitějších poznatků analytické části	26
NÁVRHOVÁ ČÁST	28
Vize MOaP 2035 a mise strategie	29
Strategické cíle	30
Vlajkové projekty SMO v městském obvodu MOaP pro roky 2024-2030	49
IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	51
Plán implementace	52
Monitoring naplňování strategického plánu	55
Evaluace strategického plánu	56
DODATKY	57
Autoři strategického plánu	58
Seznam zkratk	59
Seznam příloh	61

Kontakty:

- **Ing. Miroslava Rychtáriková**
vedoucí odboru strategického rozvoje,
školství a volnočasových aktivit,
Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz
miroslava.rychtarikova@moap.ostrava.cz
- **Mgr. Anna Štěrbová**
projektový manažer odboru strategického rozvoje,
školství a volnočasových aktivit,
Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz
anna.sterbova@moap.ostrava.cz

Verze čtvrtá – schválená zastupitelstvem městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz dne

První aktualizace strategického plánu fajnOVA CENTRUM a jeho rozšíření o oblast historického jádra bylo finančně podpořeno v rámci mezinárodního projektu „RESOLVE – Sustainable mobility and the transition to a low-carbon retailing economy“ (zkrácený název „RESOLVE“, registrační číslo PGI00193), který je podpořený v rámci Operačního programu INTERREG EUROPE.

Proč Moravská Ostrava a Přívoz potřebuje strategický plán?

Strategický plán představuje jeden ze základních rozvojových dokumentů, který určuje, jakým způsobem by se mělo dané sídlo rozvíjet. Jedná se o plánovací nástroj, který sice obsahuje výčet rozvojových projektů, nicméně ty se často nacházejí teprve v zárodku a je potřeba je hlouběji rozpracovat. Pozitivní přínosy strategických plánů se povětšinou projevují až v dlouhodobém horizontu, neboť příprava a realizace projektů často vyžaduje několikaleté úsilí od zrodu myšlenky, přes přípravu až po samotnou realizaci. Tvorba strategického plánu je kreativním procesem, pomocí kterého se zhmotňují představy o možnostech řešení problémů a aktivizace potenciálu daného sídla.

Moravská Ostrava a Přívoz (MOaP) se se svým strategickým plánem připojuje k ostravským městským obvodům, které rovněž plánují pod hlavičkou fajnOVA. Tento strategický plán navazuje na strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy 2017-2023, který je znám pod zkratkou fajnOVA, i na další nadřazené strategické dokumenty a dále rozpracovává a obohacuje opatření v nich zmíněná tak, aby se promítly do území městského obvodu. Strategický plán fajnOVA CENTRUM je platný na období let 2022-2027, nicméně obsahuje také dlouhodobý výhled do roku 2035, a představuje tedy základ pro dlouhodobé strategické plánování.

Jak číst strategický plán fajnOVA CENTRUM?

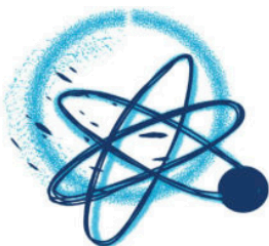
Strategický plán fajnOVA CENTRUM se nevznáší ve vzduchoprázdnu. Dokument navazuje na další strategické a koncepční dokumenty statutárního města Ostrava (SMO), Moravskoslezského kraje, České republiky i nadnárodní úrovně, které lze nalézt v Příloze 1. Struktura strategického plánu fajnOVA CENTRUM vychází ze strategického plánu rozvoje statutárního města Ostravy 2017-2023 a dále rozpracovává priority, strategické cíle a opatření v něm obsažené. Z tohoto důvodu jsou v návrhové části zmíněny významné i projekty či aktivity, které realizuje magistrát města Ostravy (MMO) na území městského obvodu MOaP. Je důležité, aby čtenáři strategického plánu fajnOVA CENTRUM měli toto rozdělení při jeho čtení na paměti a pamatovali, že MOaP je jedním z 23 městských obvodů města Ostravy. Pravomoci městského obvodu jsou tudíž oproti městu Ostrava významně menší. Toto rozdělení vyplývá ze Statutu města Ostravy, který představuje základní dokument definující vzájemné vztahy mezi městskými obvody a městem Ostravou.

Analytická část strategického plánu fajnOVA CENTRUM vychází z dostupných dat o území MOaP, některé z údajů mohou působit jako neaktuální, realizační tým však vždy využíval nejaktuálnější dostupné údaje. Pro překlenutí tohoto nedostatku dat byly využity znalosti o území členů strategického týmu, pracovních skupin a osobností v rozhovorech. Významný vstup pak představují v analytické části odkazované studie, průzkumy a šetření. Podrobnosti z nich lze nalézt v přílohách tohoto strategického plánu (viz Seznam příloh).

Jak se čtenář dočte v analytické části a v přílohách, území MOaP představuje velmi pestrou mozaiku, která má rozdílné rysy. Jednotlivé oblasti mají velmi odlišné funkce, potenciál i problémy. Aktuální verze strategického plánu pokrývá celé území městského obvodu, avšak do budoucna se počítá s rozšiřováním strategického plánu dle potřeb jednotlivých oblastí MOaP. Takovéto rozšíření bylo realizováno v roce 2022 pro oblast historického jádra a v roce 2023 pro oblast Přívoz.

Principy, na kterých je strategický plán postaven

Analýza založená na datech

Přístup k rozvoji MOaP se zakládá na využívání vědeckých poznatků a znalostí o území. V ideálním případě by veškerá tvrzení měla být podložena, aby nedocházelo k zaměňování subjektivních a objektivních zjištění.

Různý přístup pro různé oblasti

MOaP se skládá z různých typů zástavby a jejich obyvatelé, místní podniky a instituce potřebují odlišná opatření. Je zřejmé, že historické jádro potřebuje jiný přístup než Fifejdy či Přívoz.

Prostorové propojení městského obvodu

Městský obvod je rozdělen řadou různých fyzických bariér a tato strategie směřuje k jejich postupné eliminaci. Rovněž se pokouší o harmonizaci využití celého území městského obvodu. Snahou je MOaP lépe propojit uvnitř, s okolními městskými obvody i s regionem.

Pracovat s tím, co již v městském obvodu máme

Při přípravě strategie byl kladen důraz na místní obyvatele, podniky a instituce. Cílem je napomoci jejich lepšímu fungování a rozvoji. Strategie se prioritně nespolehá na příchod nových obyvatel či investorů, avšak i jim se snaží nastavit přívětivé podmínky.

Řešení problémů a aktivizace potenciálu

Snahou strategického plánu je řešit nejen to, co městský obvod trápí, ale i hledat to, kde se může v budoucnu rozvíjet.

Zlepšit prostředí pro přísun financí zvenčí

Jedním z principů, na kterém strategie staví, spočívá ve zlepšování podmínek pro přísun financí zvenčí. Cílem tedy je zjednodušit možnosti investic developerů a podniků na území městského obvodu a v ideálním případě je i zapojit do budování a údržby jejich okolí.

Doplňování vlajkových projektů města

Městský obvod nikdy nebude mít finanční možnosti, kterými disponuje celé SMO. Stále však může být nápomocen s jejich realizací, doplňovat je menšími projekty, a tím zlepšit fungování vlajkových projektů města Ostravy. Jen tak mohou být velké projekty přínosem pro samotnou MOaP.

Nevytvářet vzdušné zámky

Autoři strategického plánu si jsou vědomi omezených možností samosprávy. Při přípravě strategického plánu byla snaha plánovat co nejvíce realisticky a zároveň nastavit cíle tak, aby představovaly „zvládnutelnou výzvu“, aby jejich dosažení městský obvod viditelně posunulo.

Vytvářet prostor pro experimenty

Řada obdobných problémů, se kterými se MOaP potýká, již byla vyřešena v jiných městech. V rámci tvorby strategie je snaha tato řešení vyhledávat a po kritickém zhodnocení vytvořit podmínky pro jejich aplikaci.

Praktická opatření

Veškerá opatření jsou plánována s ohledem na jejich finanční náročnost i v provozní fázi. Naplánované projekty by se neměly stát přílišnou zátěží pro rozpočet městského obvodu z důvodu nadměrných nákladů na provoz a údržbu.

Důraz na udržitelnost

Realizace jednotlivých opatření a projektů by měla vždy pamatovat na jednotlivé dimenze udržitelnosti a rozvíjet environmentální, sociální a ekonomickou stránku městského obvodu s ohledem na dlouhodobý horizont. Příkladem takto zaměřeného rozvoje je zahušťování a kompaktnost zástavby nacházející se na území městského obvodu.

Živý dokument

Strategie je navázána na ostatní strategické dokumenty státu, kraje i SMO. Nejužší návaznost je pochopitelně na strategický plán fajnOVA, řadu opatření v tomto nadřazeném plánu dále rozpracovává a doplňuje. Vzhledem ke stále se měnícímu prostředí je dokument otevřen budoucím úpravám, které budou na tyto změny reagovat. Součástí dokumentu jsou i zásady pro průběžný monitoring a evaluaci.

Metodický přístup

Přípravu strategického plánu zaštiťoval realizační tým tvořený pracovníky Ostravské univerzity. Základním východiskem pro přípravu a zpracování strategického plánu fajnOVA CENTRUM byla Metodika přípravy veřejných strategií vydaná Ministerstvem pro místní rozvoj a hierarchicky nadřazené strategické dokumenty, zejména pak Strategický plán rozvoje města Ostravy na období 2017-2023 (fajnOVA), ze kterého tento dokument vychází a ctí jím nastavenou terminologii a principy. Realizační tým dále čerpal z nejen osvědčených, ale i inovativních přístupů ke strategickému plánování z jiných sídel. Při přípravě strategie byla brána v potaz Vize prostorového rozvoje Ostravy z dílny Městského ateliéru prostorového plánování a architektury (MAPPA) i Místní Agenda 21 (MA21), ke které se MOaP hlásí od roku 2019, a Nová Lipská charta zdůrazňující význam měst v rozvoji lidské společnosti^[1]. Strategický plán byl zpracován asociativní metodou, která kombinuje prvky jak komunitního, tak i expertně vedeného přístupu k plánování. Navzdory probíhající pandemii COVID-19 a s ní spojenými omezeními byla v průběhu tvorby strategie snaha zapojit návštěvníky městského centra, místní obyvatele, zástupce komunit, firem a institucí v co nejvyšší míře. Obdobně se autoři strategie pokusili v co největší míře využít odborných poznatků vyplývajících z různých výzkumů, které se dotýkají MOaP, Ostravy a Moravskoslezského kraje či jiných, avšak srovnatelných měst a regionů.

V inicializační fázi byl nejprve zformován strategický tým, který formálně dohlížel na přípravu strategie a od počátku určoval její směřování. Strategický tým byl tvořen zástupci vedení MOaP a SMO. Součástí strategického týmu byli i zástupci opozičních stran zastoupených v zastupitelstvu městského obvodu, aby bylo dosaženo co nejširšího konsensu napříč politickým spektrem. Nedílnou součástí strategického týmu byli i zástupci vedení Ostravské univerzity (OU), Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava (VŠB-TUO) a MAPPA, tedy institucí, které významně ovlivňují rozvoj městského obvodu. První jednání proběhlo v dubnu 2021, přičemž na něm byl jeho členům představen celý proces přípravy strategického plánu a jeho harmonogram. Na tomto setkání bylo rovněž rozhodnuto o prioritních tématech strategického plánu, ty byly definovány jako:

- **Bydlení a kvalita života**

- Podtémata: bydlení, kvalita života, kriminalita a pocit bezpečí, veřejný prostor a volný čas

- **MOaP jako centrum Ostravy a kraje**

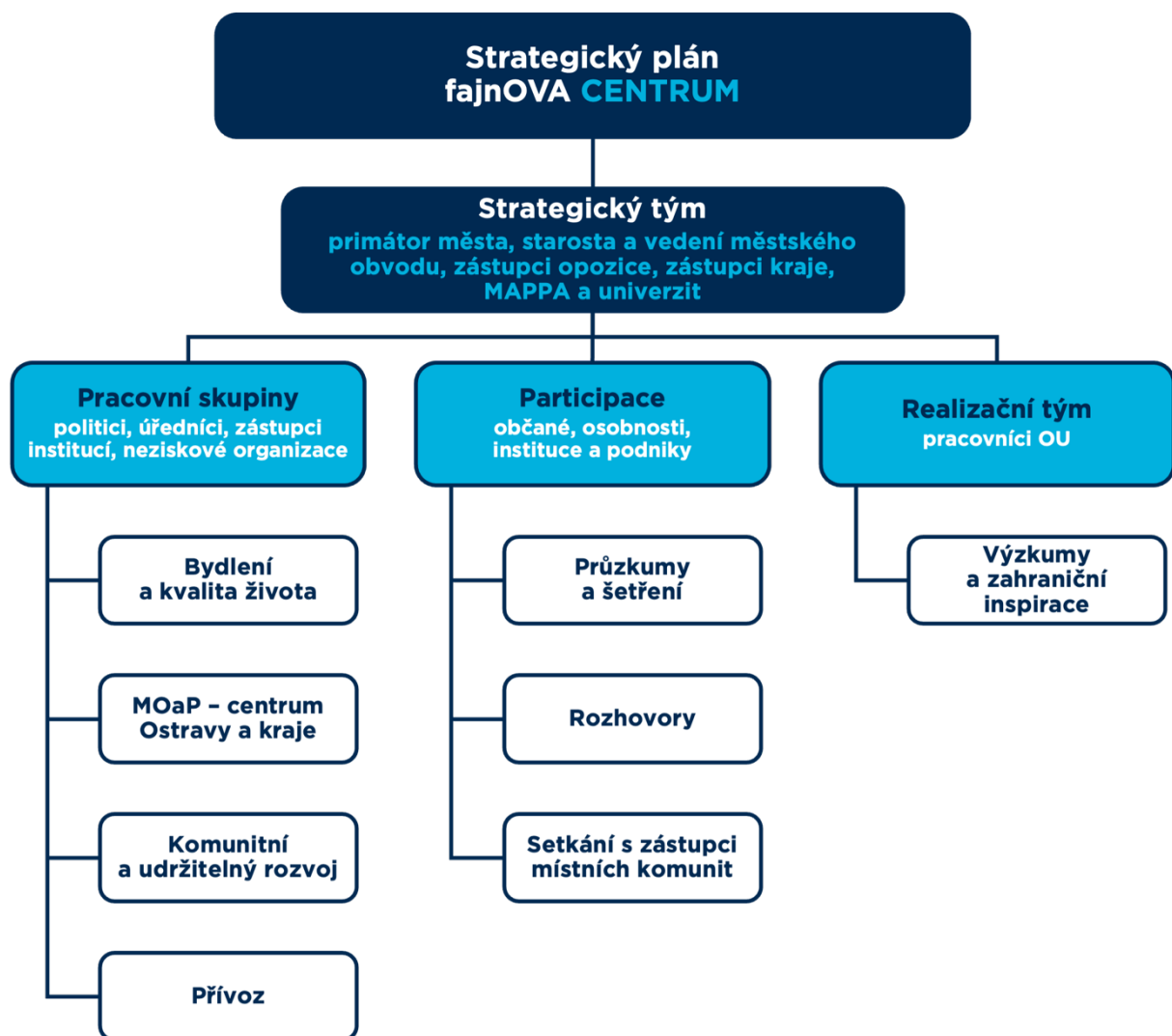
- Podtémata: historické jádro, doprava, kultura na úrovni města, podniky v historickém jádru, návštěvníci, metropolitní funkce, jako vyšší vzdělávání a dostupnost zdravotní péče

- **Komunitní a udržitelný rozvoj**

- Podtémata: udržitelný rozvoj, adaptace na změnu klimatu, životní prostředí, modrozelená infrastruktura, kultura na úrovni městského obvodu, komunity, rodinná politika, základní a mateřské školství, otevřená radnice a open data

Ke každému tématu vznikla pracovní skupina, která se zabývala i podtématy, která se hlavních témat dotýkala, či s nimi měla spojitost. V průběhu analytické fáze tvorby plánu (duben-říjen 2021) vznikaly vstupní analýzy a podklady pro setkání pracovních skupin. Pro potřeby setkání pracovních skupin a strategického týmu vznikaly syntézy poznatků z různých výzkumů a průzkumů. Pro potřeby přípravy strategického plánu rovněž proběhl průzkum mezi obyvateli a návštěvníky, kterého se zúčastnilo 1 391 respondentů. Dalším významným vstupem pro analytickou fázi byly i realizované rozhovory s 34 významnými osobnostmi MOaP a Ostravy či se zástupci magistrátu, kraje, respektive krajského úřadu a starosty okolních městských obvodů (Příloha 3). Tato fáze byla ukončena druhým setkáním strategického týmu, na kterém byly diskutovány dosavadní poznatky, možnosti směřování celého plánu a rovněž byla představena podoba souhrnné SWOT analýzy. Toto setkání již odstartovalo návrhovou fázi přípravy a strategický tým započal s definováním vize, mise a cílů strategického plánu. Ty byly následně rozpracovány pracovními skupinami do obrysů prvních opatření a později zpřesněny členy realizačního týmu. V rámci návrhové fáze proběhlo v únoru 2022 také setkání se zástupci místních komunit, na kterém proběhl rovněž sběr podnětů pro formulaci opatření a projektů. Tvorba návrhové části byla zakončena třetím setkáním strategického týmu. Jednotlivá setkání pracovních skupin a strategického týmu a stejně tak i proběhlé rozhovory a odpovědi respondentů v realizovaném průzkumu přinesly realizačnímu týmu cenné poznatky o fungování městského obvodu a jeho problémech.

V roce 2022 se následně započalo s první aktualizací strategického plánu, která byla zaměřena na oblast historického jádra. Toto rozšíření bylo realizováno expertní metodou. V roce 2023 byl pak strategický plán dále aktualizován a bylo realizováno rozšíření strategického plánu zaměřené na oblast Přívoz. V rámci tohoto rozšíření vznikla další pracovní skupina s názvem Přívoz a proces přípravy tohoto rozšíření byl obdobný jako u vzniku první verze tohoto strategického plánu.

Pro potřeby přípravy strategického plánu bylo zrealizováno:

- 5 setkání strategického týmu,
- 9 setkání s pracovními skupinami,
- 34 rozhovorů s místními aktéry,
- dotazníkový průzkum s 1 391 respondenty,
- setkání se zástupci místní komunity.

Celkově tedy bylo do přípravy strategického plánu fajnOVA CENTRUM zapojeno v různých formách přes 1500 osob z řad občanů, návštěvníků a stakeholderů.

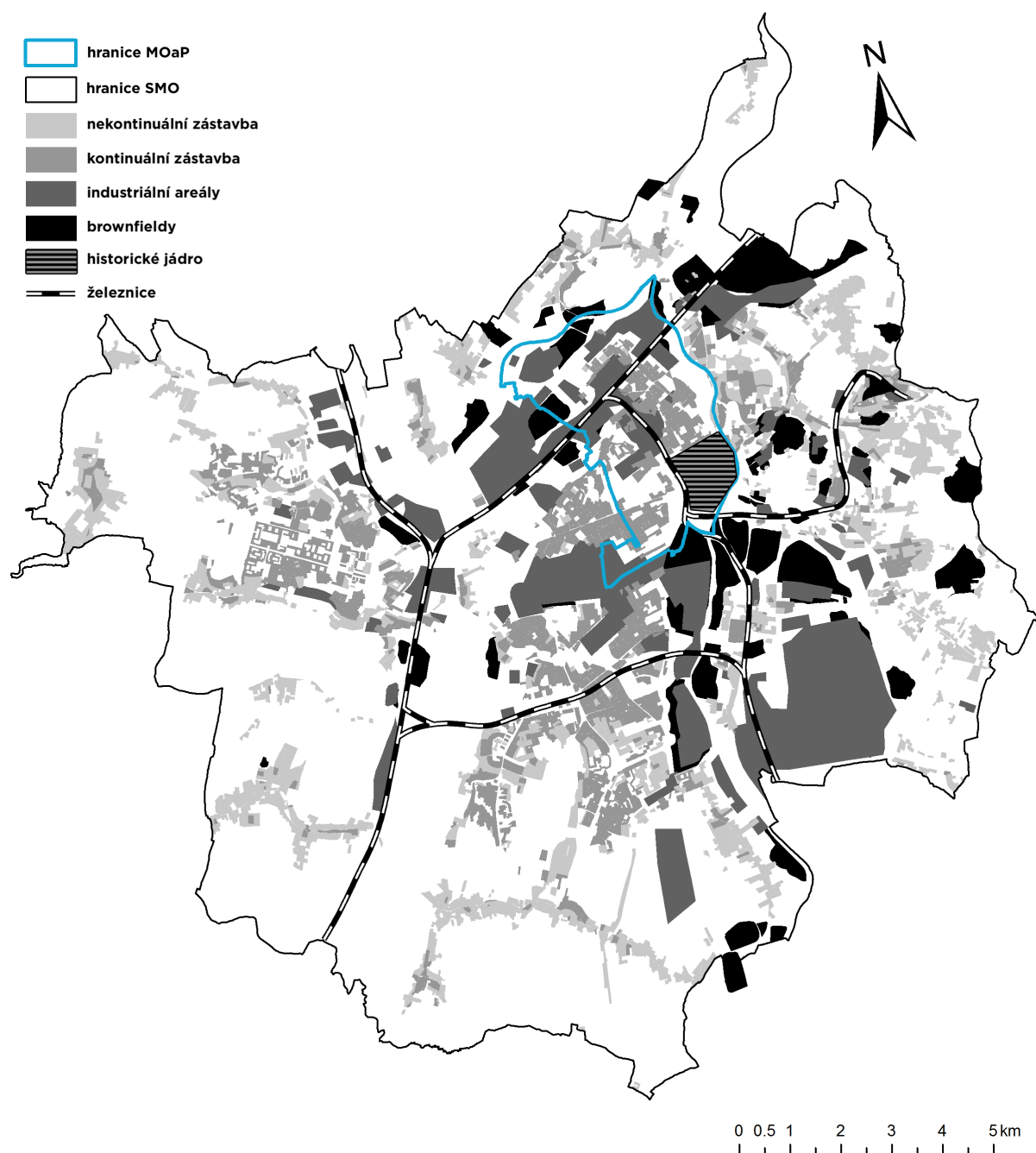
ANALYTICKÁ ČÁST

Profil městského obvodu

MOaP je jedním z 23 městských obvodů SMO a představuje společně s Ostravou-Jih a Porubou jedno ze tří jeho populačních center, oproti těmto dvěma městským obvodům však nemá primárně sídlištní charakter, jeho zástavba je tvořená zejména blokovou a historickou zástavbou. Území městského obvodu je navíc obklopené poměrně hustě osídleným pásem vnitřního města, kde se rovněž nachází množství průmyslových areálů (viz Mapa 1).

Mapa 1: Struktura zástavby města Ostravy

Zdroj: Ostravská univerzita

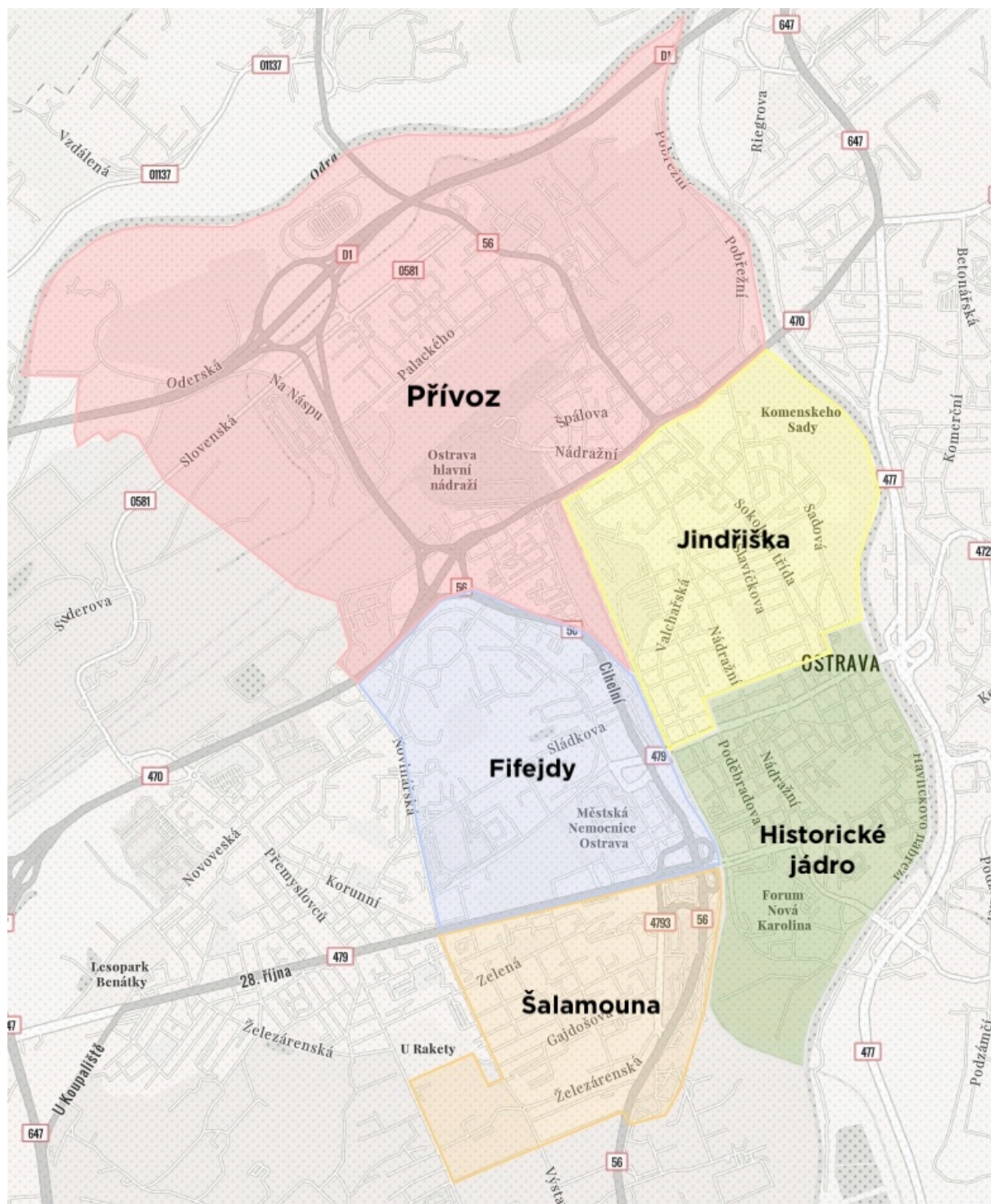
Navzdory faktu, že v administrativních hranicích MOaP žije pouze 38 832 (údaj platný k 31.12.2021), což z něj dělá nejmenší ze tří populačních center Ostravy, MOaP nese funkci správního, ekonomického a kulturního centra nejen celého města, ale také celého Moravskoslezského kraje. Populační vývoj byl historicky silně ovlivněný vývojem průmyslu, který se koncentroval do Ostravského metropolitního regionu. Zatímco počet obyvatel mezi lety 1869-1991, s výjimkou období kolem 2. světové války, výrazně rostl jak na úrovni kraje, tak Ostravy jako celku díky průmyslem tažené urbanizaci, v MOaP naopak klesal již od roku 1930. V případě MOaP pokles obyvatel souvisel s průběhem druhé světové války a následným odsunem německého obyvatelstva po roce 1945. Zatímco následně v období socialismu došlo k výstavbě populačně velkých městských obvodů Poruby a Ostravy-Jihu, v MOaP docházelo k poměrně rozsáhlým demolicím. Ty souvisely na jedné straně s plánem zbourat historickou část města, vytěžit ložiska uhlí pod jeho povrchem a přesunout obyvatelstvo z dosahu negativního působení průmyslu, na druhé straně s ideologicky motivovaným upřednostněním bydlení na panelových sídlištích spjatých s modernistickým ideálem výstavby a podoby měst ^[2]. Výsledkem tohoto vývoje je stále nedokončená městská struktura (proluky a prázdné prostory) s množstvím bariér v podobě průmyslových areálů, dopravní infrastruktury a řek Ostravice a Odry.

Tyto nevyužité prostory a fyzické bariéry představují výzvu pro budoucí rozvoj městského obvodu, ale zároveň při jejich vhodné úpravě a znovuvyužití mohou být v budoucnu jednou ze silných stránek. Přímo s průmyslovou minulostí souvisí, v porovnání s městy s obdobným počtem obyvatel, také poměrně malé historické jádro. Po roce 1989 sice pokles počtu obyvatel MOaP pokračoval v souladu s vývojem kraje i Ostravy, nicméně pozitivním trendem byla rostoucí koncentrace komerčních aktivit a veřejných i soukromých investic do zastaralé infrastruktury. Od roku 2011 pak zde bylo zaznamenáno zpomalení poklesu počtu obyvatel, zatímco v kraji pokračoval setrvalý pokles a v Ostravě se propad prohluboval. To lze na jednu stranu vnímat pozitivně, ale na druhou stranu vývoj Moravskoslezského kraje a Ostravy, které jsou s MOaP funkčně provázány, jej z dlouhodobého hlediska ovlivňují.

Zde je však nutné upozornit, že MOaP je prostorově, sociálně a funkčně značně různorodá, a proto byla pro účel strategického plánu fajnOVA CENTRUM rozdělena do pěti oblastí s odlišnými charakteristikami (viz Mapa 2). Pojem městské centrum je v celém strategickém plánu vzhledem k jeho názvu použit jako synonymum pro celé území MOaP.

Mapa 2: Mapa oblastí MOaP

Zdroj: Ostravská univerzita

Historické jádro představuje vzhledem k vysoké koncentraci historicky a architektonicky významných budov, urbanistických celků a kulturních institucí symbolický střed města. Tato centrální pozice je posílena vysokým zastoupením sídel veřejných institucí, jako například univerzit, nemocnic a správních úřadů, a rovněž soukromých firem. Zejména v případě kulturních a kreativních odvětví se v této oblasti jedná o významnou koncentraci na úrovni Ostravy i celého kraje. Tato pozice se do jisté míry promítá i do nejnížší míry nezaměstnanosti a podílu osob se základním vzděláním v MOaP. Historické jádro sousedí s rezidenční oblastí v blízkosti bývalého dolu Šalamoun, kterou tvoří smíšená městská struktura. Jedinou větší oblastí se zástavbou sídlištního typu v MOaP představují Fifejdy, kde se kromě rezidenční funkce nalézá rovněž větší množství občanské vybavenosti. Třebaže toto sídliště nemá tak masový charakter jako například Ostrava-Jih, dochází zde v rámci MOaP k nejvýraznějšímu úbytku obyvatel.

Na sever od historického jádra se nalézá bloková zástavba a v blízkosti největšího parku v MOaP (Komenského sady) také velmi atraktivní vilová zástavba. Poslední oblastí je v mnoha ohledech odlišný Přívoz na severu městského obvodu a potažmo Ostravy. Z hlediska typu zástavby je území tvořeno smíšeným typem a částečně také blokovou zástavbou. Urbanisticky nejhodnotnější část blokové zástavby kolem náměstí Svatopluka Čecha vytvořil světoznámý vídeňský urbanista Camillo Sitte. Celkově však větší část oblasti zabírají průmyslové areály, brownfieldy, proluky a železniční infrastruktura, které spolu s dálnicí D1 tvoří zásadní bariéry pro rozvoj území. Přívoz se v rámci městského obvodu odlišuje výrazně vyšší mírou nezaměstnanosti, vyšším podílem osob s neukončeným, či pouze základním vzděláním a také nejvyšším podílem bytů s 5 a více obyvateli. Není proto překvapivé, že socioekonomický deprivací index¹ dosahuje nejvyšších hodnot v rámci města a také v rámci kraje (Příloha 11). Blíže se oblasti Přívoz věnují také Přílohy 12 a 13.

Kompletní profil území městského obvodu MOaP s podrobnějšími informacemi naleznete v Příloze 2.

¹ Pozn.: Socioekonomický deprivací index se vypočítává z údajů o míře nezaměstnanosti, podílu osob se základním vzděláním, podílu neobydlených bytů, podílu bytů s pěti a více obyvateli a indexu stárí na vybraném území. Zjednodušeně lze říci, že vyjadřuje nakolik je toto území sociálně a ekonomicky problematické; vyšší hodnoty obvykle poukazují na sociálně vyloučené lokality.

Souhrnná SWOT analýza městského obvodu

SWOT analýza představuje jeden ze základních a efektivních nástrojů sumarizace zjištění v rámci analýzy. Silné stránky a slabé stránky popisují tzv. vnitřní dimenzi, tedy to, čím město reálně disponuje, co jej charakterizuje a co může změnit při realizaci vhodných opatření. Oproti tomu příležitosti a ohrožení představují tzv. vnější dimenzi, tedy jevy, které přicházejí z okolního prostředí a které město nemůže přímo ovlivnit. Může se na ně pouze připravit, v případě příležitostí jich využít a v případě ohrožení se proti nim bránit. Jednotlivé body SWOT analýzy jsou doplněny krátkým komentářem a seřazeny podle jejich funkční provázanosti tak, aby na sebe tematicky navazovaly. Jejich řazení tedy nevyjadřuje jejich významnost.

Silné stránky

- **Pozice centra města v městské hierarchii**

MOaP jako centrum města s řadou historických a architektonicky hodnotných budov tvoří urbanisticky cennou část Ostravy a představuje její pomyslnou „výkladní skříň“. Centrum města je navíc charakteristické svým industriálním dědictvím, které při chytrém využití přispívá k unikátní identitě. Právě podoba a význam městského centra představuje důvod, proč je hlavním cílem návštěvníků a nových obyvatel, a to i z řad cizinců. Rozvoj centra v posledních letech patří mezi jednu z priorit Ostravy. V městském obvodu je rovněž vyšší aktivita různých spolků a osobností, kterým na jeho podobě záleží.

- **Vysoký počet sídel institucí a firem a jejich prostorová blízkost**

Značná hustota různých administrativních, kulturních, vzdělávacích či zdravotnických institucí v MOaP představuje významnou motivaci pro firmy při rozhodování o svém umístění právě v tomto městském obvodu. Prostorová blízkost firem a institucí přináší řadu benefitů městského obvodu, jedná se o generátor návštěvníků, kteří v konečném důsledku posilují příjmy Ostravy a městského obvodu.

- **Vysoká koncentrace kulturních institucí a existence zavedených značek kulturních akcí**

Kultura představuje významný prvek obohacující život městského obvodu. Kombinace velkých a malých kulturních institucí oživuje městský obvod a pomáhá jej kultivovat. Řada kulturních institucí a značek svým významem přesahuje hranice Ostravy a kraje. Koncentraci kulturní infrastruktury a podniků, které z jejich blízkosti čerpají, lze hodnotit jako jednu z jeho hlavních silných stránek.

- **Relativně kompaktní zástavba s možnostmi jejího zahuštění**

Zástavba v MOaP má kompaktní charakter a vysokou hustotu zalidnění, což umožňuje efektivní plánování a údržbu občanské, technické a dopravní infrastruktury. Zjednodušeně, náklady v přepočtu na počet obyvatel jsou nižší v hustě zalidněných oblastech, než je tomu u řídce osídlených částí města. Vzhledem k historickému vývoji Ostravy disponuje městský obvod řadou prázdných prostor, které umožňují další zahušťování zástavby.

- **Dobré dopravní napojení městského obvodu**

MOaP je napojena na významné dopravní stavby, které umožňují snadnou přepravu lidí i zboží nejen v rámci města, ale i z okolních regionů. Dostupnost a kvalita MHD představuje jednu z hlavních předností městského obvodu. Efektivnost dopravního systému je dále posílena tím, že se zde prakticky vše potřebné pro obyvatele i návštěvníky nachází v pěší vzdálenosti. Pozitivně lze hodnotit hustotu sítě sdílených kol a koloběžek, která zlepšuje dopravní propojení.

- **Dobrá dostupnost zeleně**

Dostupnost zeleně představuje jeden z důležitých aspektů kvality života obyvatel měst. MOaP disponuje širokou nabídkou zeleně v různých podobách, od malých parků až po Komenského sady či nábřeží řek, které představují významné krajinné prvky s poměrně vysokou návštěvností. Dostupnost zeleně lze až na pár omezených oblastí v rámci městského obvodu hodnotit jako dostatečnou.

- **Řeky Ostravice a Odry**

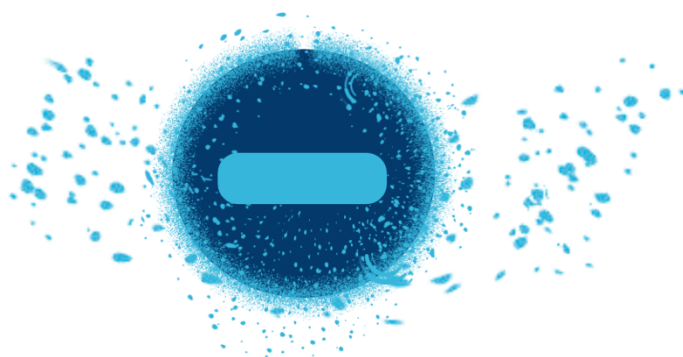
Městský obvod ohraničuje z východu řeka Ostravice a ze severu řeka Odry. Obě řeky mají významný rekreační a volnočasový potenciál a představují významný přírodní prvek ve městě.

- **Nižší životní a provozní náklady proti jiným městům**

I přes postupné srovnávání cen a nákladů napříč Českem lze říct, že v centru Ostravy lze stále pozorovat příznivější situaci než v řadě jiných měst, a to zejména při srovnání s podobně velkými městy v zahraničí. Menší náklady na život a výstavbu představují jednu z významných komparativních výhod oproti centrům konkurenčních měst.

- **Existence participativního rozpočtu „Náš obvod“**

Participativní rozpočet představuje jeden z nástrojů, které pomáhají kultivovat přehlížené a zanedbané prostory a naplňovat potřeby místních obyvatel. Městský obvod takto také získává nové zkušenosti a podněty ve vztahu k rozvoji MOaP.

Slabé stránky

- **Historické jádro je v porovnání s obdobně velkými městy relativně malé**

Kvůli svému specifickému historickému vývoji disponuje Ostrava pouze malým historickým jádrem, které je obklopené novodobější zástavbou. Dalším důsledkem tohoto vývoje je poměrně omezený počet hlavních ulic² a malá pěší zóna. Kombinace malého historického jádra, omezeného počtu hlavních ulic a malé pěší zóny významně omezuje potenciál rozvoje centra města.

- **Velké množství fyzických bariér uvnitř i na hranicích městského obvodu**

Dynamický rozvoj centra města v průběhu minulého století spojený s velkou orientací na potřeby průmyslu a automobilů na úkor místních obyvatel města zapříčinil, že se na území a hranicích městského obvodu nachází řada fyzických překážek, které komplikují současný rozvoj městského centra. Tyto fyzické překážky mají podobu dopravní infrastruktury a různých nepřístupných areálů. Svou roli rovněž hrají přírodní podmínky v podobě řek, které MOaP ze dvou stran obtékají a dále komplikují plánování místní dopravy.

² Pozn.: Hlavní ulice (v originále „high streets“) jsou významným cílem návštěvníků, kteří míří za nákupy, gastronomií či trávením volného času.

- **Nekompatibilita funkcí v MOaP**

Průmyslový charakter Ostravy se dodnes propisuje i do jejího městského centra, kdy se v těsném sousedství nacházejí průmyslové provozy a lokality určené k bydlení. Nejvýznamnějším příkladem tohoto jevu v MOaP představuje koksovna v Přívoze.

- **Velká diverzita území**

Historické jádro a jeho blízké okolí představuje jistý ostrov „růstu“, který je však obklopen „stagnujícími“ či „úpadkovými“ lokalitami. Napříč městským obvodem lze nalézt řadu pozitivních menších „růstových kapes“, nicméně ty svým slabým vlivem nestačí k tomu, aby nastartovaly rozvoj ve svém širším okolí.

- **Množství proluk, opuštěných budov a „non-place“**

Nedostatek investic do centra města v 2. polovině 20. století a transformace místní ekonomiky po roce 1989 podminila slabou poptávku po nemovitostech na území městského obvodu. Z tohoto důvodu se dodnes nepodařilo zastavět řadu volných ploch navzdory jejich výhodné poloze. Dlouhodobý nedostatek investic veřejného ale i soukromého sektoru vyústil rovněž do velkého množství neobsazených bytů a nebytových prostor. V MOaP se rovněž vyskytuje poměrně velké množství tzv. non-place³, což je dáno historickým vývojem městského centra. Nejvýznamnějším příkladem tohoto jevu jsou podchody a blízké okolí Frýdlantských mostů. Takovéto prostory obvykle přitahují sociálně patologické jevy a zhoršují pocitové vnímání bezpečnosti jejich návštěvníků.

- **Kvalita a urbánní design veřejného prostoru**

Přetrvávajícím problémem MOaP je nízká kvalita a problematický urbánní design veřejného prostoru. Častým jevem je přílišné upřednostňování potřeb řidičů aut na úkor pěších a cyklistů, což se projevuje v absenci pěších a cyklokoridorů. Rovněž podoba „vstupních bran“ do městského obvodu není ideální a nepůsobí reprezentativně. Veřejný prostor je zřídka plánován s ohledem na místní obyvatele tak, aby jej přijali za svůj a mohli jej využívat. Nevhodně navržený veřejný prostor je zneužíván řidiči automobilů, kteří nectí dopravní předpisy a značení, což přispívá k jeho dalšímu znehodnocování.

³ Pozn.: Non-place lze volně přeložit jako „ne-místo“. Tímto termínem se označují místa, která jsou anonymní, zanedbaná a lidé v nich dobrovolně netráví čas. Tyto prostory obvykle mají jediný účel, a to umožnit průchod z místa A do místa B.

- **Velké finanční a časové náklady na údržbu veřejného prostoru**

Velký pohyb lidí v centru města vede k poměrně rychlému opotřebení fyzických struktur. Vzhledem k nárokům na kvalitní a reprezentativně působící materiály je údržba veřejných prostor časově a finančně velmi náročná. Projevem tohoto jevu je i chybějící či neudržovaný městský mobiliář a odpady. Součástí problematiky je také nedostatek finančních prostředků, vyplývající ze systému přerozdělování rozpočtu na údržbu dle Statutu města Ostravy.

- **Kriminalita a rostoucí sociální polarizace**

Významnou část obyvatel MOaP se dlouhodobě nedaří integrovat do majoritní společnosti, problém se dědí skrz generace a není dostatečně řešen. V městském obvodu se vyskytují oblasti se zvýšeným výskytem těchto obyvatel, což přispívá ke špatné pověsti lokalit. Řada míst má natolik špatnou pověst, že se jim běžní obyvatelé vyhýbají. Dostupná data o kriminalitě však nepotvrzují výskyt lokalit s významně nadprůměrnou kriminalitou ve srovnání s Ostravou či centry jiných velkých měst v Česku, často je tedy pověst problematických oblastí horší, než je realita. Jistý problém v městském obvodu představuje i poměrně vysoký počet lidí bez domova. V konečném důsledku v městském obvodu je poměrně málo prostorů, kde by sociální klima vybízelo k jeho aktivnímu využívání.

- **Kvalita životního prostředí**

Navzdory prokazatelnému zlepšení kvality životního prostředí přetrvává percepce Ostravy jako města se značně znečištěným ovzduším. Toto vnímání v městském obvodu posiluje přítomnost koksovny v Přívoze. Narůstající zájem o kvalitu životního prostředí lze hodnotit jako jeden z hlavních důvodů odchodu obyvatel z města. I přes zmíněné zlepšení kvality ovzduší zůstává realitou umístění Ostravy, a tedy i MOaP, mezi nejvíce znečištěnými městy v Evropě.

- **Kvalita zelených ploch a doprovodné volnočasové infrastruktury**

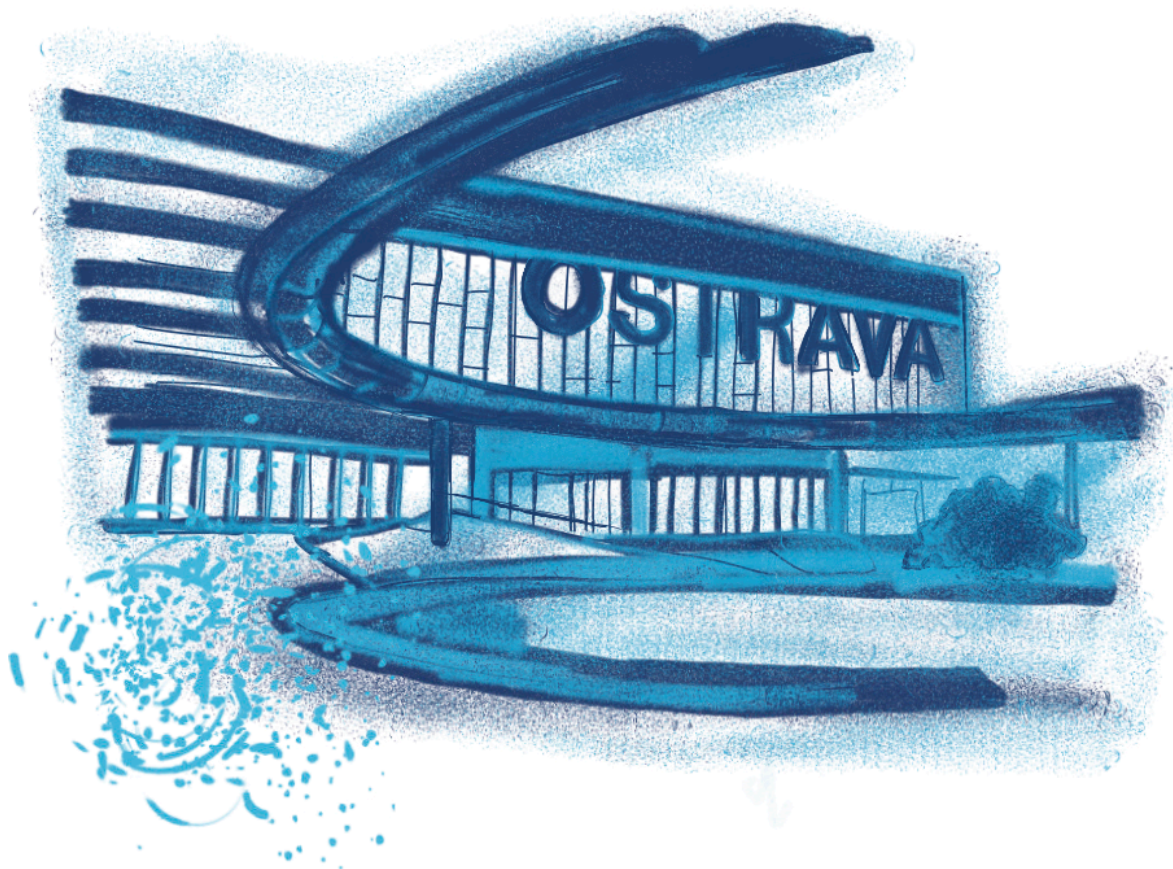
Problémem, se kterým se MOaP potýká, je rovněž kvalita zelených ploch, které neposkytují dostatečné zázemí pro volnočasové aktivity, jako je sport či relaxace. Prostorově nejvýznamnějším příkladem je Sad Dr. Milady Horákové, který má charakter průchozího parku, a jeho hodnota z pohledu možností trávení volného času je nízká.

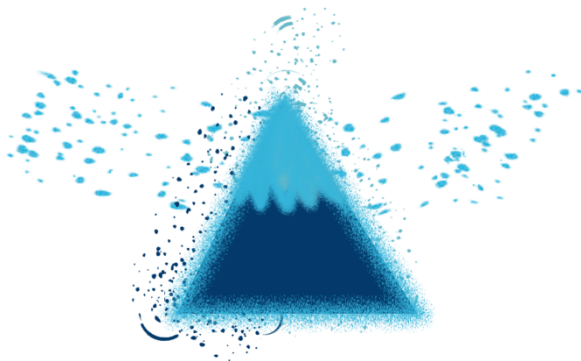
- **Kvalita a hustota technické infrastruktury**

Území MOaP, zejména pak Přívozu, trápí zastaralost technické infrastruktury, což je dáno historickým vývojem městského obvodu a zvyšujícími se nároky na parametry technické infrastruktury. Vzhledem k charakteru zástavby je problematická i vysoká hustota této infrastruktury, což komplikuje stavební činnost.

- **Rezervy v komunikaci mezi samosprávou MOaP a dalšími aktéry**

Velké množství aktérů prosazujících různé zájmy na poměrně malém prostoru a omezené kapacity úřadu městského obvodu pro komunikaci s těmito aktéry vedou k pověsti nedostatečně komunikujícího úřadu. Ta poškozují pozici MOaP jakožto místa vhodného k bydlení, investicím či pořádání událostí.

Příležitosti

- **Nárůst preference života ve městech u mladších generací a mladých rodin**

Zejména v zemích západní Evropy lze sledovat trend narůstající preference života v městských jádrech u mladších generací a rodin. Jinými slovy oslabení procesu suburbanizace umožňuje urychlit obnovu zanedbaných částí měst. Trend je v Česku prozatím slabý, avšak lze očekávat jeho rostoucí význam.

- **Narůstající zájem o udržitelné formy dopravy**

Trend růstu důrazu na udržitelný způsob života se zejména u mladších generací projevuje snižujícím se počtem držitelů řidičského oprávnění a hledáním environmentálně šetrnějších způsobů dopravy. Do popředí se dostává pěší, cyklo a MHD, což otevírá okno příležitostí pro progresivnější přístupy k řešení problematiky individuální automobilové dopravy v městském obvodu.

- **Zájem o zdravý životní styl a zvyšující se poptávka po zelených plochách, sportovní a volnočasové infrastruktuře**

Narůstající povědomí o významu zdravého a aktivního životního stylu napříč generacemi zvyšuje poptávku po kvalitních zelených plochách a odpovídající volnočasové infrastruktuře. Při vhodně definovaných opatřeních tak lze oživit místa, která byla doposud obyvateli a návštěvníky opomíjena. Lze předpokládat, že poptávka po zeleni poroste také v souvislosti s nárůstem teploty v důsledku globální změny klimatu.

- **Vzrůstající zájem developerů a plánované projekty veřejného sektoru**

V posledních letech lze pozorovat narůstající zájem developerů o realizaci investic v centru Ostravy. Obdobně bylo oznámeno několik významných projektů veřejného sektoru, což společně s projekty soukromého sektoru může vytvořit řadu příležitostí pro rozvoj podnikání v městském obvodu a zlepšit místní kvalitu života. Vzrůstající zájem o investice v MOaP otevírá okno příležitostí pro jeho zahuštění, zastavení proluk a regeneraci brownfieldů.

- **SMART technologie a jejich průnik do rozvoje měst**

Rozšiřování aplikace chytrých technologií a jejich větší cenová dostupnost umožňuje zlepšit efektivitu práce úřadů, zvýšit kvalitu života obyvatel a zlepšit udržitelnost sídel. V množství různých chytrých řešení je však nutné pečlivě vybírat ta nejvhodnější pro dané území a řešený problém.

- **Externí zdroje financování**

V současné době existuje řada externích zdrojů financování, pomocí kterých lze realizovat i velké projekty, které by měly přispět k transformaci místní ekonomiky, společnosti, životních podmínek obyvatel a jejich udržitelnost.

- **Modernizace dopravní infrastruktury**

V současnosti je připravována řada projektů dopravní infrastruktury, které sníží časové náklady na přepravu mezi jednotlivými městskými obvody a okolními městy a obcemi. Zejména v návaznosti na modernizaci hromadné dopravy lze začít plánovat opatření, která nebudou počítat s automobily jako s nenahraditelným způsobem přepravy.

- **Urbanizační úspory jako faktor růstu města**

Urbanizační úspory vznikají prostorovou blízkostí firem a institucí a posilují velikost a pestrost poptávky a nabídky služeb nabízených ve městě. V zásadě se jedná o snižování nákladů vyplývajících z prostorové blízkosti jednotlivých firem a úřadů. Jedná se o pozitivní zpětnovazebný proces, který v konečném důsledku vede ke vzniku a posilování metropolitní funkce města. Území MOaP má potenciál pro další takovýto růst, nicméně je potřeba optimalizovat podmínky pro jeho další ekonomický rozvoj.

- **Rozvoj volnočasové infrastruktury**

Ostrava disponuje novou koncepcí rozvoje kultury, která počítá s významným rozvojem kultury na území MOaP. Kultura jako taková obvykle představuje významného hybatele pozitivních změn, a tak může MOaP získat nové impulsy pro svůj rozvoj. Obdobně pozitivní dopady jsou očekávány v souvislosti s rozvojem sportovní infrastruktury v městském obvodu.

- **Rozvoj univerzit a jejich zapojení do rozvoje městského obvodu**

Sílicí propojení univerzit s Ostravou a jejími městskými obvody může napomoci vyřešit řadu problémů, se kterými se město potýká. Univerzity představují významné nositele inovací a poznání a město i městský obvod může využít jejich poznatků pro zlepšení svého fungování a plánování. Skrze posilování třetí role univerzit lze vyřešit řadu problémů MOaP.

- **Existence mezinárodních programů spolupráce**

V současnosti existuje řada programů spolupráce mezi městy, které umožňují šíření příkladů dobré praxe a inspirace. Města již nemusí zkoušet naslepo různé koncepty rozvoje, ale mohou se o nich předem informovat u mezinárodních partnerů, což zvýší účelnost jejich aplikace.

Ohrožení

- **Neakceptování místních a globálních trendů**

Vzhledem k čím dál dynamičtějším změnám ve společnosti a ekonomice na místní a globální úrovni je nutné sledovat aktuální trendy a následně na ně reagovat. Řadu trendů lze využít pro zlepšení řízení, plánování či obecně rozvoje městského obvodu, řada trendů však může představovat významné ohrožení a pozdní reakce může být finančně náročná a neefektivní. Příkladem aktuálního místního trendu je nedostatečná nabídka kvalitního bydlení v MOaP, globálního pak změny klimatu či digitalizace ekonomiky.

- **Pokračující trendy stárnutí a úbytku počtu obyvatel MOaP, Ostravy a kraje**

Dlouhodobým ohrožením, kterému MOaP čelí, je úbytek obyvatel Ostravy a kraje. Trend je dále prohlubován selektivní migrací, kdy odcházejí zejména mladí a vzdělaní obyvatelé. Snižující se počet obyvatel přitom vede k řadě negativních jevů, jako je snížení daňových příjmů města a městského obvodu, ke vzniku prázdných ploch a snížení poptávky po zboží a službách. S úbytkem obyvatel se částečně pojí i demografické stárnutí, kdy selektivní migrace urychluje stárnutí populace, která si žádá rozšíření a úpravu nabídky služeb.

- **Neukončená restrukturalizace regionu**

Neukončená restrukturalizace regionu dosud částečně závislého na těžkém průmyslu na region primárně orientovaný na lehký průmysl, služby a kreativitu vytváří nesoulad mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce a posiluje negativní jevy jako je nezaměstnanost a úbytek obyvatel. Neukončenost restrukturalizace celkově podvazuje potenciál rozvoje MOaP, Ostravy a regionu.

- **Konkurence městských obvodů SMO a okolních sídel namísto spolupráce**

Potenciální konkurence okolních sídel může velmi negativně ovlivnit budoucí fungování městského obvodu. Obvykle se projevuje snahou o „přetáhnutí“ investic, obyvatel či žáků s cílem navýšit své daňové příjmy. Tento jev má významné dopady na environmentální a finanční udržitelnost regionu.

- **Ekonomické dopady koronavirové pandemie**

Pandemie COVID-19 má řadu dopředu těžko odhadnutelných dopadů na společnost a ekonomiku. Lze předpokládat, že se časem projeví tlak na rozpočet městského obvodu a města a dojde k jisté redukci podnikatelských aktivit, které se projeví zvýšeným počtem prázdných prostor. Vzhledem k povaze a komplikovanosti pandemie jsou však skutečné dopady v současnosti nejisté.

- **Změna klimatu**

Probíhající globální změna klimatu bude mít na místní úrovni pravděpodobně dopad na změnu rozložení srážek v průběhu roku, doprovázenou nárůstem teplot a počtu tropických nocí. Hustá městská zástavba jako MOaP bude nejvíce náchylná na přehřívání, což může snížit kvalitu života místních obyvatel a dále zvýšit vystěhovalectví movitějších obyvatel. Podobně jako v případě pandemie jsou však dopady změny klimatu do jisté míry nepředvídatelné.

- **Zhoršení stavu životního prostředí**

Již nyní má Ostrava pověst města s horší kvalitou životního prostředí, nicméně další tlak v podobě probíhající klimatické změny či rozšiřování těžkého průmyslu může tento stav dále umocnit.

- **Podfinancování a nestabilita financování školství**

Současný systém financování školství ze strany státu je v řadě oblastí nevyhovující. Řada aktivit a pracovníků vzdělávacích institucí je financována pouze z krátkodobých či střednědobých projektů, po jejichž ukončení dochází k útlumu započatých aktivit. Výsledkem je pak nízká efektivita vynaložených prostředků a omezené přínosy takovýchto projektů.

Shrnutí nejdůležitějších poznatků analytické části

- Historické jádro nese funkci správního, ekonomického a kulturního centra nejen celého města, ale také celého Moravskoslezského kraje. Je sídlem řady firem, institucí a úřadů. V porovnání s jinými městy je však historické jádro poměrně malé, nicméně dochází k jeho postupnému rozšiřování směrem na jih.
- V městském obvodu se nachází řada fyzických bariér, které zhoršují jeho fungování jakožto městského centra. Jednotlivé oblasti od sebe odděluje zejména rozsáhlá dopravní infrastruktura, průmyslové či opuštěné areály.
- Urbánní struktura městského obvodu je stále nedostavěná (proluky a prázdné prostory). I přes negativa, která tento fakt přináší, lze tuto nevýhodu využít pro další zahušťování zástavby.
- Jako problematický se jeví stav veřejného prostoru, který často vykazuje známky opotřebení nebo morálního zastarání. Je potřeba vytvořit nový model financování jeho údržby a systematické obnovy.
- V MOaP se vyskytuje několik dlouhodobě negativně vnímaných prostorů, ve kterých se jejich návštěvníci necítí bezpečně, což souviselo se zanedbaným vzhledem fyzického prostředí. Postupná eliminace takovýchto prostor je nutná pro vytvoření prostředí atraktivnějšího pro místní obyvatele a návštěvníky.
- Významným aktivem městského obvodu je množství bytů v jeho správě. V posledních letech se podařilo otočit trend zvyšujícího se počtu neobydlených bytů. Počet neobsazených bytů, zejména kvůli jejich horšímu technickému stavu je však stále vysoký.
- Pozitivem je v posledních letech patrný nárůst veřejných a soukromých investic směřujících do území MOaP. Pro realizaci pozitivních dopadů těchto investic je však nutná prostorová a funkční integrace do stávajících struktur, což v minulosti nebylo v Ostravě pravidlem.
- Napříč městským obvodem lze pozorovat vysokou prostorovou, funkční a sociální diverzitu. Patrná je zejména polarita mezi historickým jádrem a Přívozem, ve kterém se nachází jedna z největších sociálně vyloučených lokalit v kraji. Navzdory vysokým hodnotám socio-ekonomické deprivace v Přívoze a vnímání oblasti jako nebezpečné, byl index kriminality více než čtyřikrát vyšší v obvodním oddělení Ostrava střed než v Přívoze.
- Dlouhodobým a komplexním problémem je sociální vyloučení, které se nejvíce dotýká romské komunity. Jako zásadní se jeví opatření na jejich postupné začleňování do standardního a sociálního bydlení a formálního trhu práce.

- MOaP vykazuje známky opatrného růstu počtu obyvatel či kulminace poklesu a dlouhodobě se zvyšuje podíl cizinců. Oba tyto jevy však byly v průběhu pandemie COVID-19 přerušeny.
- Nejsilnější motivací pro vystěhování z MOaP byla nízká kvalita životního prostředí. V případě znečištění vzduchu byl navíc zjištěn negativní dopad na zdraví obyvatel. Proto je vhodné intenzifikovat opatření na zlepšení kvality ovzduší a tato opatření propagovat na veřejnosti.
- Dostupnost zeleně v porovnání s centry jiných měst je v MOaP dobrá. Nicméně adaptační opatření na změnu klimatu by se měla zaměřit na dostupnost, přístupnost a kvalitu zeleně v oblastech Přívozu a Šalamouna. V těchto oblastech je nutnost intervence o to vyšší, že se zde koncentrují skupiny obyvatel s nízkou schopností adaptace na vysoké teploty.
- Společně s užším zázemím představuje historické jádro hlavní centrum post-industriální ekonomiky města. Pracovní místa v těchto sektorech mají pozitivní dopad na populační vývoj MOaP a taktéž vytvářejí poptávku po službách, především v oblasti gastronomie.
- Kvantita a kvalita nabídky maloobchodu (hlavně mimo obchodní centra) vykazuje klesající trend. Tento proces bude i v budoucnu velmi pravděpodobně nadále pokračovat. Na druhou stranu pokles maloobchodu je kompenzován nárůstem gastronomie a některých služeb, nicméně o víkendech je nabídka nedostačující.
- Z hlediska metropolitních funkcí hraje nejvýznamnější roli oblast kultury, ale i zde se vyskytují mezery v nabídce (kultura pro mladé obyvatele) a ve fungování stávajících institucí (funkční a prostorová nepropojenost).
- Nastavení dopravního systému dostatečně nereflektuje rozdílné potřeby různých skupin obyvatel. Dle proběhlých výzkumů současný stav nevyhovuje prakticky žádné z cílových skupin a je potřeba hledat nové dopravní řešení pro MOaP.
- Vzhledem k očekávanému nárůstu množství finančních prostředků dostupných v různých dotačních titulech je nutné, aby úřad městského obvodu posílil své absorpční kapacity. V opačném případě bude MOaP v objemu investic významně zaostávat oproti jiným městským obvodům či centrům ostatních měst.
- Úřad městského obvodu by měl zlepšit vnější komunikaci. Vzhledem k vysokému počtu různých aktérů, jejichž zájmy jsou často protichůdné, je schopnost komunikace a vyjednání kompromisů klíčová pro budoucí rozvoj městského obvodu.

NÁVRHOVÁ ČÁST

Vize MOaP 2035 a mise strategie

Vize městského obvodu

Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz bude v roce 2035 představovat atraktivní a živé centrum celého metropolitního regionu a bude tahounem rozvoje Ostravy. Bude městským obvodem s menším množstvím bariér bránících jeho rozvoji a otevřený příležitostem. Díky vysoké kvalitě života bude narůstat počet a spokojenost jeho obyvatel.

Atraktivní a živé centrum

Moravská Ostrava a Přívoz se stane zajímavým místem pro místní obyvatele i návštěvníky k trávení volného času, a to i o víkendech či svátcích.

Centrum metropolitního regionu

Městský obvod bude fungovat nejen jako administrativní jádro Moravskoslezského kraje, ale vzhledem ke svým dalším funkcím i jako přirozené spádové centrum pro okolní sídla.

Tahoun rozvoje Ostravy

Celý městský obvod bude klíčovým kulturním, vzdělávacím a ekonomickým hybatelem rozvoje města Ostravy s funkčním přesahem do celého metropolitního regionu.

Méně bariér rozvoje

V městském obvodu bude omezen vliv bariér, které brání jeho dalšímu rozvoji, a to jak ty institucionální, které rozvoj omezují kvůli nevhodně nastaveným pravidlům hry, tak ty fyzické, které jsou v prostoru viditelné. Významně se zlepší komunikace a spolupráce mezi místní samosprávou a dalšími místními aktéry a zmizí řada problémových míst ve veřejném prostoru.

Otevřenost příležitostem

Impulsy přicházející zvenčí úřadu městského obvodu budou brány jako příležitost k vytvoření nové kvality a zlepšení jeho fungování. MOaP, zastoupená úřadem městského obvodu a jeho vedením bude partnerem těch, kdo chtějí realizovat své aktivity na jeho území.

Kvalita života a spokojenost obyvatel

Potřeby obyvatel a jejich spokojenost budou prioritní, výhody plynoucí ze života v městském obvodu budou posilovány a negativa omezována. Městský obvod bude dlouhodobě a systematicky zlepšovat životní podmínky místních obyvatel.

Mise strategie

Strategie fajnOVA CENTRUM stanovuje klíčové principy pro naplnění vize městského obvodu. Strategie si klade za hlavní cíl posílit plánování a řízení rozvoje městského obvodu. Rovněž vytváří podmínky pro zlepšení jeho komunikace s dalšími aktéry a navazování dlouhodobých partnerství.

Strategické cíle

Výstupem ročního plánovacího procesu pracovních skupin, strategického a realizačního týmu jsou čtyři strategické cíle, které tvoří jádro strategického plánu fajnOVA CENTRUM. Poznatky vzešlé z tohoto procesu byly obohaceny o poznatky z rozhovorů se stakeholdery, které rovněž sloužily jako analýza vnitřního prostředí úřadu městského obvodu MOaP. Naplňování těchto strategických cílů má městskému obvodu zajistit realizaci Vize pro rok 2035. Každý z těchto cílů obsahuje několik skupin typových opatření, které jsou dále rozpracovány na úroveň typových projektů či aktivit. Naplňování jednotlivých strategických cílů by vždy mělo být realizováno s ohledem na rámec udržitelného rozvoje tak, aby nebyly překračovány environmentální, ekonomické a sociální limity městského obvodu MOaP.

Strategický plán samotný je pak zasazen do institucionálního rámce, který je tvořen dalšími strategickými dokumenty statutárního města Ostravy, Moravskoslezského kraje i České republiky. Strategický plán fajnOVA CENTRUM opatření vyplývající z tohoto institucionálního rámce⁴. přejímá a dále rozpracovává tak, aby byly realizovatelné na území MOaP. Výčet jednotlivých typových opatření a typových projektů a aktivity není nutně vyčerpávající. Na základě změny vnějšího prostředí a průběžného akčního plánování lze strategický plán aktualizovat a dále zpřesňovat.

Logika návrhové části strategického plánu fajnOVA CENTRUM

⁴ Tento institucionální rámec obsažený v Příloze 1 je nutné vnímat jako neoddělitelnou součást návrhové části tohoto strategického plánu, neboť na národní a nadnárodní úrovni vedle podporovaných opatření poukazuje i na možné zdroje jejich financování. Pro zlepšení přehlednosti návrhové části pro čtenáře zájímajícího se primárně o samotná navržená opatření, projekty a aktivity, se realizační tým rozhodl tuto část zařadit mezi přílohy strategického plánu fajnOVA CENTRUM.

Strategický cíl 1

Posílení role a funkce městského obvodu jako centra města a regionu

Cílem je zvýšit atraktivitu a vitalitu historického jádra a celého centra města Ostravy. Pro dosažení tohoto cíle bude aktivně podporována oblast kultury, jakož i sektory maloobchodu a služeb. Funkční veřejný prostor a pestrá dopravní nabídka napomohou k tomu, že funkce centra nebudou jen prostým součtem, ale součinem poskytující unikátní pozici městského obvodu v regionu. Tento strategický cíl dále rozvíjí prioritu A – Metropole regionu strategického plánu rozvoje statutárního města Ostravy na období 2024-2030 a jeho strategické cíle Propojit město uvnitř i se světem a Oživit centrum města.

Typová opatření a projekty/aktivity

• Oživení historického jádra a veřejného prostoru

- Rozšířit nabídku prostor pro předzahrádky, zjednodušit administrativní podmínky a zrychlit povolovací proces
- Rozvíjet historické jádro jako gastronomickou a maloobchodní destinaci – společný marketing na úrovni městského obvodu či SMO
- Vytvoření atraktivního prostředí pro návštěvníky centra – veškeré úpravy v historickém jádru by měly být posuzovány touto perspektivou
- Vytvoření vícejazyčného orientačního systému
- Zlepšit vybavenost ulic uličním mobiliářem v úsecích nákupních ulic historického jádra s nízkou vybaveností, jako např. v okolí tramvajových zastávek na ulici Nádražní
- Oživení ulice 28. října a podpora jejího rozvoje na nákupní ulici
- Rebranding Stodolní ulice – podpora kultury a gastronomie, revitalizace veřejného prostoru, nové webové stránky propagující ulici apod.
- Podpora fungování podvečerní a noční ekonomiky – propojení kulturních akcí s otevíracími hodinami místních podniků (Přesunuto nahoru)
- Aktivní spolupráce městského obvodu na naplňování Koncepce rozvoje kultury statutárního města Ostravy
- Živé umění v ulicích
- Příprava vhodné veřejné plochy či ploch pro venkovní akce s minimem administrativních překážek
- Vytvoření manuálu pro zábor veřejných prostranství
- Ostravské muzeum – aktivizace potenciálu
- Centrum kultury a vzdělávání, p.o. – aktivizace funkce a oživení instituce
- Revitalizace a oživení nebytových prostorů Zborovská
- Revize místních názvů s cílem posílit místní identitu, image a srozumitelnost

• Funkční a prostorové propojování velkých rozvojových projektů na území městského obvodu s jejich okolím

- Zlepšení pěšího propojení obchodního centra Nová Karolina a historického jádra s cílem vytvořit jedinou nákupní lokalitu

- **Důsledné uplatňování principů promyšleného designu při rekonstrukci a údržbě veřejných prostranství**

- Zlepšení údržby veřejných prostranství
- Zlepšit čistotu (např. zvláštní režim úklidu, který by spočíval ve vyšší frekvenci úklidu a zapojení majitelů nemovitostí a provozovatelů místních podniků) v nákupních ulicích
- Zlepšení odpadového hospodářství – design sběrných míst, četnost svozu, podzemní kontejnery
- Zavést na nejnavštěvovanějších místech koše na tříděný odpad
- Využívat zahrazovací sloupky k oddělení funkcí ve veřejném prostoru, zejména pak v lokalitách s vyšší mírou automobilové dopravy
- Vytvoření koncepce nebo manuálu pro mobiliář městského obvodu a uměleckých objektů pro městský obvod
- Důsledné a časté odstraňování graffiti, případně na vhodných místech vyčlenit prostor pro graffiti a street art
- Vytvoření legální plochy na graffiti v oblasti Stodolní ulice

- **Dočasné využívání prázdných nemovitostí**

- Analýza současného stavu proluk v MOaP a návrh postupu k jejich budoucímu využití
- Podpora zástavby proluk v okolí ulic Stodolní a Zámecká s ohledem na stávající výškový profil budov
- Intenzifikace zapojení do projektu Refill a zjednodušení podmínek dočasného využití nevyužitých ploch a prostor ve správě městského obvodu
- Využívání nových obchodních formátů (pop-up stores)

- **Zlepšení fyzického stavu přestupních bodů a vstupních bran s cílem zlepšit jejich vnímání návštěvníky**

- Úpravy a estetizace podoby prostoru Frýdlantských mostů
- Zintenzivnění úklidu – zejména hl. nádraží, náměstí Svatopluka Čecha a Sad Boženy Němcové
- Navýšit fond opravy památek dedikovaných pro oblast Přívoz
- Rozvoj kvality a vybavenosti veřejného prostoru v oblasti Přívoz

- **Vytvoření komunikační platformy pro místní podnikatele v oblasti služeb**
 - Kulatý stůl s podnikateli v městském centru
 - Personální zabezpečení komunikace a školení pro podnikatele v městském centru
 - Pravidelná a systematická komunikace s majiteli i nájemníky nemovitostí a provozoven a spolupodílení se na údržbě veřejného prostoru v okolí provozů a předzahrádek
- **Vytvoření souboru nástrojů pro sdílené služby místních podnikatelů**
 - Společný marketing místních maloobchodních a gastronomických podniků
- **Podpora zlepšení sortimentní nabídky maloobchodu a služeb**
 - Doplnění městské tržnice se zaměřením na ovoce a zeleninu
 - Prioritní umísťování gastronomických a maloobchodních jednotek do parteru oproti jiným službám v nejatraktivnějších lokalitách
 - Přilákání „kotevních“ maloobchodních jednotek střední velikosti, které přitáhnou návštěvníky do historického jádra
 - Podpora zlepšování podoby vývěsních štítů prodejen a výkladních skříní v návaznosti na projekt Ostrava 360°
 - Optimalizace výše nájmů ze strany městského obvodu u nedostatečně zastoupených typů jednotek – např. železářství či potravin
 - Optimalizace velikosti jednotek – jejich spojování či rozdělování dle potřeb trhu
 - Marketing prázdných ploch – polepy volných ploch simulující možnou podobu využití
 - Vytvoření nabídky maloobchodních služeb v docházkové vzdálenosti v jednotlivých oblastech MOaP
 - Zopakovat studii proměny maloobchodu a služeb v historickém jádru v roce 2026 pro zachycení změn, zhodnocení účinnosti opatření a zacílení nových opatření
 - Rozšíření aktivit Refill v okolí náměstí Svatopluka Čecha
 - „BID Přívoz“ – založení platformy spolupráce s místními podnikateli a vlastníky nemovitostí
 - Přesunutí části kulturních akcí z Masarykova náměstí na náměstí Svatopluka Čecha
 - Alokace veřejné instituce do okolí náměstí Svatopluka Čecha, kupříkladu Střediska správních činností SMO
 - Podpora rozvoje sociálního podnikání v oblasti Přívoz

- **Komplexní a udržitelné řešení pěší a cyklodopravy**

- Rozšíření pěší zóny v historickém jádru – příležitostná či úplná uzavěra pro automobily nerezidentů např. v případě ulic Nádražní, Stodolní, Poštovní, Havlíčkově nábřeží či jiných z pohledu automobilové dopravy méně významných ulic v historickém jádru, jako např. Mlýnská, Zahradní, Čs. Legií, Matiční, Milíčova
- Vyřešit nevyhovující situaci na Nádražní ulici s přecházením silnice v úseku křížení s ulicemi Čs. Legií a Hollarova, odstranění zábradlí v křižovatce a vybudování přechodu pro chodce
- ZŠ Gebauerova, odloučené pracoviště Ibsenova – významně zlepšit dopravní napojení pro pěší a cyklo
- Důkladnější kontrola stavu uličního mobiliáře a chodníků, pravidelná údržba během celého roku
- Podpora využití udržitelných způsobů zásobování – cargokola, překladiště pro dopravce
- Přizpůsobení podmínek v historickém jádru pro využívání kol a koloběžek v pěší zóně
- Rozšiřování a zkvalitňování podmínek pro cyklodopravu – rekonstrukce ulic Hrušovská a Vítězná

- **Vytvoření a naplňování koncepce automobilové dopravy**

- Omezování vjezdu automobilů nerezidentů do primárně rezidenčních čtvrtí
- Inteligentní úprava podoby dopravní infrastruktury tak, aby neumožňovala porušování platných pravidel
- Budování zón s maximální rychlostí 30 km/h
- Humanizace ulic Muglinovská a Mariánskohorská, včetně řešení křižovatek s ulicemi Nádražní a Sokolská třída (ostrůvky, přechody a zúžení)

- **Vytvoření a naplňování koncepce parkování**

- Úprava systému parkování a dopravy pro nerezidenty (např. P+R, parkovací domy, cenová politika)
- Modernizace a sjednocení systému parkování s využitím moderních technologií
- Budování dobíjecích stanic pro elektromobily na parkovištích
- Omezení statické dopravy v historickém jádře, zejména na prolukách

Strategický cíl 2

Atraktivní bydlení a zvýšení kvality života

Tento cíl má zajistit, že v městském obvodu bude dostatek kvalitního a dostupného bydlení pro všechny generace. Městským odvodem vlastněné byty jsou aktivem, z něhož profituje jak majitel, tak nájemníci. Vysoká kvalita života činí z obvodu dobrou adresu, která přitahuje nové obyvatele na jeho území. Městský obvod bude naplňovat parametry „města krátkých vzdáleností“. Tento strategický cíl dále rozvíjí prioritu A – Metropole regionu strategického plánu rozvoje statutárního města Ostravy na období 2024-2030, zejména jeho strategický cíl Oživit centrum města. Dále navazuje zejména na prioritu C – Zdravé město a jeho strategický cíl Kultivovat prostředí pro život všech generací a na strategický cíl Přiblížit město přírodě a šetrně nakládat se zdroji.

Typová opatření a projekty/aktivity

- **Rozšiřování bytového fondu v majetku obvodu**
 - Rekonstrukce neobydlených a zastaralých bytů v majetku obvodu
 - Pasport bytového fondu
 - Nákup bytových domů pro pozdější rekonstrukce a využití
 - Vytvoření urbanistické studie pro další rozvoj rezidenční oblasti Zadní Přívoz a okolí ulice Jílové
 - Průzkum poptávky po bydlení, respektive odhalení důvodu malé poptávky a přizpůsobení se požadavkům zájemců
 - Hledání nových zdrojů externího financování na revitalizaci bytového fondu
- **Zvýšení nabídky v oblasti dostupného bydlení (pro osoby znevýhodněné na trhu s bydlením – mladé rodiny, seniory, osoby se zdravotním omezením)**
 - Vyčlenění bytů pro startovací bydlení mladých rodin, včetně vytvoření metodiky přidělování bytů na principu transparentnosti a nediskriminace
 - Nastavení transparentních podmínek podpory dostupného bydlení
 - Rekonstrukce a modernizace stávajících sociálních služeb a vybudování nového domova s pečovatelskou službou / domova pro seniory
- **Zvýšení nabídky v oblasti sociálního bydlení**
 - Pokračující spolupráce se SMO v oblasti projektu sociálního bydlení
 - Evidence probíhajících a budoucích výzev pro předkládání projektů v oblasti sociálního bydlení a příprava baterie projektů
 - Vyšší míra zapojení do projektů na bázi modelu bydlení především (Housing first) a prostupného bydlení (Housing ready) s cílem řešit potřeby osob v bytové nouzi
 - Omezení obchodu s chudobou v Přívoze – program postupné relokace do sociálního bydlení
 - Revize bytové politiky, omezení příchodu dalších sociálně ohrožených rodin do oblasti Přívozu
 - Zjištění příčin menší úspěšnosti žadatelů o přidělení sociálního bytu a následná revize metodiky přidělování
 - Podpora domácností s cílem prevence ztráty bydlení (depistáž)

- **Širší zapojení developerů do výstavby nových bytů či revitalizace stávajících skrze PPP (public-private partnership) projekty**
- **Spolupráce se SMO na budování a správě bytového fondu**
- **Opatření směřující k vyšší poptávce po bydlení v městském obvodu**
 - Regenerace sídlišť v celém městském obvodu
 - Revitalizace vybraných vnitrobloků
 - Narovnání pravidel pro komunitu cizinců, např. úprava systému přidělování parkovacích karet či možností pronájmu nemovitostí pro občany pocházejícími ze zemí mimo EU
 - Zlepšení dostupnosti a četnosti spojů MHD do Zadního Přívozu
 - Rozvoj městského bytového fondu, zateplování, vznik energeticky neutrálních a pozitivních budov v oblasti Jílová / Cihelní
- **Podpora souladu nabídky a poptávky po bydlení**
 - Motivace k převedení trvalého pobytu u nájemníků městských bytů
 - Optimalizace velikosti bytů dle predikce poptávky na trhu s bydlením
 - Tvorba platformy pro mezigenerační výměny bytů
 - Bezbariérové byty pro seniory a tělesně handicapované
 - Sdílené bydlení pro seniory, kterým schází sociální vazby a pociťují nedostatečnou dostupnost sociální a lékařské péče
- **Zlepšování podmínek pro pěší – walkability městského obvodu**
 - Úprava rozmístění mobiliáře na ulici Poštovní pro pohodlný průchod chodců
 - Regulace „lesu dopravních značek“
 - Na kole nebo pěšky do škol či zavádění školních ulic
 - Budování vyvýšených přechodů – smyslem je otočit situaci z „chodec přechází silnici“ na situaci „automobil přejíždí přes chodník“
 - Neumísťovat parkovací plochy pro kola a koloběžky na chodník, ale do vozovky (v zájmu bezpečnosti a pohodlí chodců)
 - Přidat vodorovné a svislé značení přechodů pro chodce u zastávek tramvaje
 - Ozelenění hlavních pěších koridorů a jejich propojení se zelenými plochami, např. doplnění prvků zeleně a stínících prvků na ulici Nádražní
 - Zklidnění dopravy na ulici Jílová a Palackého – např. zvýšením počtu retardérů
 - Propojení hl. nádraží a Zadního Přívozu pro pěší nadchodem / podchodem
 - Zlepšení napojení oblasti Jílová na oblasti Fifejdy a Jindřiška a na Přední Přívoz
 - Podchod / nadchod propojující ulice Tomkova a Poděbradova
 - Rozvoj osy pro pěší spojení Fifejdy – ulice Tomkova – hlavní nádraží
 - Zlepšení možností přechodu k ZŠ Gebauerova, odloučené pracoviště Ibsenova

- **Zlepšovat bezbariérovost městského obvodu pro osoby se sníženou pohyblivostí**
 - Bezbariérovost budov ve správě městského obvodu a jejich předprostoru
- **Zlepšení dostupnosti, přístupnosti a kvality zelených ploch pro místní komunity**
 - Zlepšování kvality zeleně a péče o ni
 - Vytvoření ploch s vyšší četností úklidu v parcích určených pro posezení přímo na trávníku - tzv. pikniková místa
 - Finalizace parkových úprav Komenského sadů
 - Revitalizace parků v městském obvodu, jako např. sadu B. Němcové, sadu Dr. Milady Horákové, parku Válečných veteránů nebo Mecnarovského sadu
 - Propojení Komenského sadů s NPP Landek skrz okolí Přívozké haldy a břeh řeky Odry
 - Venkovní „zelené učebny“ v Komenského sadech a na Černé louce
 - Navázání spolupráce s Poslední ostravský statek – školy, ekofarma, udržitelnost, městské farmaření
 - Zlepšit přístupnost břehu řeky Ostravice, doplnění oddechových a relaxačních prvků, zejména v severní části Komenského sadů
 - Zlepšení dostupnosti a přístupnosti zelených ploch v oblasti Přívozu (např. břeh řeky Odry, Landek)
 - Významné rozšíření uliční zeleně v Zadním Přívoze
 - Významné rozšíření uliční zeleně v lokalitě Jílová / Cihelní
 - Zpřístupnění „kruháče Mariánskohorská“ – transformace na park, vybudování přístupu z lokality Jílová / Cihelní
 - Zvážit změnu územního plánu v místě koksovny na jinou funkci např. zeleň či park
- **Dočasné využívání proluk/prázdných prostorů**
 - Dočasné využití prázdných soukromých pozemků jako neformálních parků (dohoda s vlastníky pozemků s využitím služeb Refill)
 - Kultivace a zpřístupnění prázdných pozemků vlastněných obvodem nebo městem, a to zejména v oblasti Přívozu a Šalamounu
 - Využívání uzavřených ulic (z důvodu např. rekonstrukce, která je již však z důvodu etapizace stavby hotová) pro akce
 - Vznik platformy pro nové a inspirativní projekty
 - Majetkové sjednocení prostoru garáží na ulici Spodní, jejich demolice a nahrazení jinou vhodnou funkcí

- **Opatření vedoucí ke snížení kriminality**

- Zvýšení frekvence strážníků na zastávkách MHD
- Zvýšení frekvence strážníků místech s vyšší koncentrací dětí (např. hřiště)
- Posílení kamerového systému v prostranstvích, kde dochází k častému narušování veřejného pořádku
- Debaty s občany městského obvodu o problémech v jednotlivých lokalitách za přítomnosti zástupců městské policie Ostrava
- Půlroční schůzky s místními občany Přívozu – „řešení problémů, než přerostou“
- Prohloubit a intenzifikovat územní příslušnosti strážníků městské policie Ostrava tzv. okrskářů

- **Zvýšení míry pocitu bezpečí**

- Intenzivnější využívání prvků zlepšujících pocit bezpečí, jako je osvětlení, kamery a nízká pohledová zeleň u problematických prostorů
- Osvětová kampaň propagující význam nočního klidu
- Úpravy a estetizace podoby Husova sadu a zastávky Most Miloše Sýkory

- **Úpravy fyzického stavu průchodů a podchodů s cílem zlepšit jejich percepce**

- Estetizace podoby průchodů na ulici Na Desátém, podjezdu na ulicích Hlučinská a Mariánskohorská, podchodu Tomkova, obou podchodů do Komenského sadů a dalších problémových prostorů (viz výsledky výzkumů vnímání bezpečnosti)

- **Projekty zaměřené na změnu negativní image prostorů, které nevykazují zvýšenou reálnou kriminalitu – např. Přední Přívoz**

- Využití uměleckých intervencí (např. mural art, legální plochy pro graffiti atd.) pro kultivaci a zviditelnění problémových prostorů
- Kulturní, společenské a komunitní akce a umělecké intervence ve veřejném prostoru v místech s negativní percepcí
- Zlepšit odpadové hospodářství v lokalitě Jílová / Cihelní – častější umístování kontejnerů na odpad, dovybavení ulic odpadkovými koši

- **Výsadba izolační zeleně v blízkosti kapacitních komunikací, železnice a průmyslových areálů**

- Obnova a rozšíření multifunkční (kombinující izolační a další funkce) zeleně – podél železničního koridoru, koksovny a průmyslových provozů v oblasti Přívoz
- Doplnění izolační zeleně u ZŠ Gebauerova, odloučené pracoviště Ibsenova ze strany nákladového nádraží

Strategický cíl 3

Prvotřídní vzdělávání a užší zapojení komunit do rozvoje

Hlavním smyslem tohoto cíle je vytvořit takové podmínky v městském obvodu, aby se na jeho území nacházelo prvotřídní vzdělávání, které pomůže překlenout současné problémy městského obvodu a zároveň bude zrcadlit potřeby budoucnosti. V rámci cíle se počítá také s rozvojem místních komunit tak, aby byly naplňovány jejich různorodé potřeby. V konkrétní rovině budou komunity zapojovány do rozvoje městského obvodu a kultivace místního prostředí. Tento strategický cíl dále rozvíjí prioritu B – Bohatství v lidech strategického plánu rozvoje statutárního města Ostravy na období 2024-2030 a jeho strategické cíle Být centrem prvotřídního vzdělávání a Podporovat komunitní život a zapojit občany do rozvoje města.

Typová opatření a projekty/aktivity

- **Aktivní spolupráce městského obvodu na naplňování cílů Strategie vzdělávání města Ostravy 2030 a Koncepce rodinné politiky SMO**
- **Pokračování aktivní spolupráce formálních i neformálních vzdělávacích institucí v obvodu**
 - Podpora spolupráce mateřských a základních škol s Knihovnou města Ostravy, s Moravskoslezskou vědeckou knihovnou a Knihovnou OU pro zájmové a neformální vzdělávání (podpora zvýšení gramotnosti a jazykových kompetencí, zvyšování zájmu a pěstování návyků ke vzdělávání a četbě, sociální interakce)
- **Pokračující spolupráce městského obvodu a škol na projektech**
 - Kvalitní a inkluzivní vzdělávání
 - Technické a materiální zázemí MŠ a ZŠ
 - Podpora zájmového vzdělávání dětí a mládeže
 - Participativní rozpočty na ZŠ
 - Podpora výchovného poradenství na školách
 - Zajištění financování speciálních výchovných poradců (omezení závislosti na finančních prostředcích z projektů)
 - Podpora kariérního poradenství žáků
 - Zavádění nových postupů v oblasti personálního managementu ve školství (např. při výběru ředitelů ZŠ a MŠ)
 - Překlenování projektového financování ve školství
 - Vypracování studie k organizaci a rozvoji stravování na školách
 - Modernizace infrastruktury pro školní stravování
 - Zvýšení kvality vzdělávání prostřednictvím modernizace výukové infrastruktury
 - Renovace a budování nových sportovišť v blízkosti škol – např. rekonstrukce venkovního hřiště u ZŠ Ostrava, Gen. Píky
 - Zvyšování bezpečnosti v okolí škol – např. zmapování nebezpečí a následné řešení ulic dle potřeb chodců ve vybrané lokalitě
 - Zelené střechy a energeticky úsporná opatření na budovách škol
 - „Science“ centra pro děti a mládež
 - Propagace školních aktivit pro veřejnost – dětská veřejná představení, dětské umění ve veřejném prostoru s odborným dohledem
 - Počítačové kurzy pro seniory

- **Prohlubování spolupráce škol s univerzitami na zlepšování vzdělávacího procesu**
- **Zlepšovat image škol situovaných v Přívoze**
 - Rovný přístup k rozvoji a správě škol v obvodu z pozice zřizovatele pro zvýšení sociální inkluze
 - Napojení škol na rodiny žáků – transformace škol v Přívoze na komunitní školy
 - ZŠ Gebauerova, odloučené pracoviště Ibsenova – transformace na komunitní školu, rozvoj místní komunity prostřednictvím aktivit dětí a úprava okolního veřejného prostranství
 - Aktivní propagace významných projektů a akcí škol
- **Uplatňování požadavků a potřeb městského obvodu vůči středním a vysokým školám**
- **Zapojování komunit do plánování rozvoje a péče o veřejný prostor**
 - Průběžné mapování potřeb místních komunit
 - Pravidelná setkávání se zástupci místních komunit
 - Žákovský parlament obvodu
 - Posílení a případná transformace projektu Náš obvod po vzoru „Navrhni Hlavní“
 - Projekt „Adoptuj plácek“ – zapojení místní komunity do údržby veřejného prostoru a zeleně
 - Osvětová kampaň k udržování pořádku ve veřejném prostoru např. skrz spolupráci s Reuse centrem v Přívoze
 - Participativně plánovat a realizovat změny ve veřejném prostoru v Přívoze
- **Rozšiřování nabídky vhodných prostor pro akce místních komunit a podpora stávajících komunitních prostorů**
 - Podpora akcí ve veřejném prostoru malého rozsahu pořádané místními komunitami
 - Komunitní centrum, které bude poskytovat zázemí pro místní komunity, ideálně v kombinaci s integračním programem
 - Využití vnitrobloků a veřejných prostor na sídlištích jako zázemí pro komunity např. skrze dotační program Tvoříme Prostor
 - Psí park, např. formou dočasného využití proluky či jiného nevyužívaného prostoru (např. lokality Muglinovská)
 - Zlepšit přístupnost dětských a školních hřišť pro veřejnost
 - Budování volnočasové infrastruktury v zázemí základních a mateřských škol jako prostoru pro sociální kontakty mezi rodinami žáků

- Podpora sousedských vztahů v obytných zónách – posezení v obytných zónách, komunitní zahrady, grilovací místa, např. skrz dotační program
- Budovat volnočasovou infrastrukturu v Přívoze ve spolupráci s místní komunitou
- Discgolfové hřiště Hornopolní
- **Zvýšení nabídky dostupných kulturních a volnočasových aktivit pro dospívající a studenty**
 - Vybudování skateparku např. na Černé louce či pod mostními estakádami
 - Pořádání a promování vzdělávacích workshopů a přednášek
- **Tvorba příležitostí pro rozvoj dětí žijících v sociálně vyloučených lokalitách – snížení míry antisociálního chování, snížení kriminality mládeže, podpora vzdělávání a smysluplného a atraktivního trávení volného času**
 - Intenzivně pracovat s dětmi a mládeží, zejména z oblasti Přívoz
 - Rozšíření podpory streetworkerů / terénních pracovníků působících v Přívoze
 - Podpora budování místní komunity a sounáležitosti s místem v oblasti Přívoz
 - Zřízení komunitního centra v lokalitě Jílová / Cihelní
 - Opravy místních dětských hřišť a sportovišť v Přívoze
 - Budování nových dětských hřišť a komunitních prostor (např. ulice Úprkova)
 - Zpřístupnění sportovních ploch ZŠ Gebauerova, odloučené pracoviště Ibsenova pro veřejnost s cílem zvýšit možnosti trávení volného času
- **Rozvoj znevýhodněných komunit**
 - Osvětová kampaň zaměřená na finanční a právní gramotnost (práva a povinnosti v oblasti dluhů, exekucí, bydlení a pracovního trhu)
 - Rozšíření nabídky rekvalifikací pro obyvatele Přívozu v návaznosti na místní podniky
 - Deratizační kampaň v lokalitě Jílová / Cihelní
- **Sdílené kulturní prostory (např. zkušebny apod.)**
 - Prostory umožňující nízkonákladovou tvorbu a prezentaci umění, např. ve volných komerčních jednotkách ve vlastnictví obvodu

Strategický cíl 4

Městský obvod jako partner pro spolupráci

V rámci tohoto cíle je snahou dosáhnout takového stavu, kdy městský obvod bude vnímán jako vhodné místo pro investice soukromého sektoru a zároveň, kde budou místní občané mít možnost snadno komunikovat s úřadem městského obvodu a jeho vedením. Nezbytnou součástí cíle je i posilování spolupráce úřadu městského obvodu a vedení městského obvodu na projektech ostatních aktérů a zlepšení jeho absorpčních, plánovacích a realizačních kapacit. Tento strategický cíl dále rozvíjí prioritu B – Bohatství v lidech strategického plánu rozvoje statutárního města Ostravy na období 2024-2030 a jeho strategický cíl Rozvíjet mimořádné prostředí pro podnikání a inovace. Rovněž však vytváří prostředí pro realizaci strategického plánování v městském obvodě a otevírá dveře spolupráci s dalšími místními aktéry.

Typová opatření a projekty/aktivity

- **Zlepšení absorpčních, plánovacích a realizačních kapacit úřadu městského obvodu MOaP**
 - Posilování spolupráce městského obvodu při přípravě a realizaci strategických projektů vyplývajících z Akčního plánu v rámci strategického plánu fajnOVA
 - Zvýšení počtu pracovníků úřadu městského obvodu zodpovědných za komunikaci a naplňování strategického plánu fajnOVA CENTRUM a přípravy a realizace projektů z něj vyplývajících
 - Vzdělávání vedení obvodu a vedoucích pracovníků odborů úřadu městského obvodu v oblasti leadershipu a projektového řízení
 - Systematická evidence dat, jejich využití při plánování rozvoje městského obvodu a jejich zveřejňování
 - Pravidelné koordinační porady vedoucích pracovníků
- **Poskytování co nejširší podpory dalším aktérům veřejné správy při realizaci jejich projektů (okolní městské obvody, SMO, MSK, MAPPA atd.)**
- **Zlepšení prostředí pro investice soukromého sektoru**
 - Stabilita a čitelnost místních pravidel
 - Pravidelná setkávání s možnými investory
 - Investice do technické infrastruktury na území městského obvodu
 - Investiční příprava stavebních pozemků na území městského obvodu, např. zcelování pozemků, průzkum, odstranění ekologické zátěže, zasíťování
 - Projektová příprava a regenerace brownfieldu Nákladní a hledání investora
 - Hledání nového využití či investora pro zelenou plochu u křižovatky Muglinovská a Sokolská
 - Hledání nového využití či investora pro brownfield Křižíkova
 - Zjednodušení procesu pronájmu nebytových prostor městského obvodu pro malé a střední podnikatele

- **Budování partnerství s univerzitami a vědecko-výzkumnou sférou**

- Využívat výsledky a poskytovat prostor pro pilotní projekty z oblasti vědy a výzkumu (např. TAČR)

- **Otevřená radnice a zlepšení komunikace s občany a dalšími aktéry**

- Zapojování do mezinárodních projektů spolupráce
- Zlepšení a zpřehlednění navigačního systému radnice MOaP a vnitřního designu úřadu městského obvodu
- Optimalizace komunikace městského obvodu na sociálních sítích a internetu
- Rozšíření možností komunikace online formou mezi úřadem a občany
- Širší využívání platformy MUNIPOLIS a optimalizace jeho obsahu i pro sběr podnětů o problémových místech pro pozdější využití jako jeden z podkladů pro nová řešení
- Zapojení obyvatel do nahlašování lokálních topenišť, jejichž technický stav a provoz potenciálně neodpovídá zákonu o ochraně ovzduší (např. přes aplikaci MUNIPOLIS) a nabídka poradenství pro majitele problémových topenišť

- **Koordinovaný postup směrem k řešení problematiky velkých znečišťovatelů na území obvodu**

- Spolupráce s magistrátem a krajským úřadem při vyjednávání s velkými znečišťovateli ovzduší

Vlajkové projekty SMO v městském obvodu MOaP pro roky 2024-2030

Následující výčet obsahuje projekty statutárního města Ostravy, které jsou obsažené ve Strategickém plánu rozvoje města Ostravy na období 2024-2030. Vyjmenované vlajkové projekty by měly být realizovány na území městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz (či v blízkosti jeho administrativních hranic).

- **Rekonstrukce a estetizace Hlavního nádraží a jeho okolí**
 - Přednádraží Ostrava-Přívoz
 - terminál Jirská
 - prodloužení ulice Skladištní
- **Výstavba nového koncertního sálu**
 - v rámci rekonstrukce Domu kultury města Ostravy
- **Rozvoj území mezi Novou Karolinou a Dolní oblastí Vítkovice**
 - čtvrť Pod Žofinkou
- **Významné dopravní infrastrukturní stavby**
 - revitalizace Místecké ulice
- **Revitalizace Černé louky**
- **Výstavba Domu městských služeb**
- **Ostrava Tower**
- **Výstavba Moravskoslezské vědecké knihovny**
 - Černá kostka – Centrum digitalizace, vědy a inovací
- **Revitalizace Náměstí republiky**
- **Cingrův sad a Bauhaus**
- **Revitalizace ulic Opavská a 28. října na bulvár s preferencí pěší a cyklo dopravy**
- **Výstavba a modernizace bydlení**
 - Nové Lauby
 - Rezidence Stodolní
 - Bytový dům Kostelní-Biskupská
 - rekonstrukce Ostravského mrakodrapu Ostrčilova
 - revitalizace sídlišť v Ostravě

- **Výstavba P+R / záchytných parkovišť / parkovacích domů ve městě pro podporu využívání městské hromadné dopravy**
 - Černý potok
 - Městská nemocnice
 - DOV
 - u Krajského úřadu MSK
- **Nadregionální sportovní infrastruktura**
 - Multifunkční sportovní hala
- **Rozvoj Městské nemocnice Ostrava**
- **Revitalizace a kultivace zeleně v Ostravě**
 - sad Dr. Milady Horákové
 - ozelenění Sokolské třídy
 - Husův sad
 - revitalizace sadu Boženy Němcové
 - parková plocha mezi ulicemi Umělecká a Denisova

Bližší informace k těmto projektům lze nalézt na internetových stránkách fajnova.cz.

IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Plán implementace

Implementační plán strategie představuje klíčovou součástí strategického plánu fajnOVA CENTRUM, neboť udává způsob jeho řízení a naplňování. Implementační plán byl navržen tak, aby odpovídal místním specifickým, tedy zejména organizační struktuře na úřadě městského obvodu MOaP a pozici městského obvodu, jakožto centra města Ostravy a Moravskoslezského kraje. Organizační struktura implementačního plánu vychází ze struktury využití při přípravě strategického plánu, přičemž samotný proces implementace a naplňování strategického plánu bude vést manažer/ka⁵ strategie, podléhající v této věci přímo starostovi obvodu.

Strategický tým pro přípravu strategického plánu je nadále zapojen do přípravy akčních plánů strategického plánu fajnOVA CENTRUM a do jeho případných aktualizací. Konečnou rozhodovací pravomoc mají orgány městského obvodu MOaP v podobě komise investiční a strategického rozvoje rady městského obvodu, zastupitelstva a rady městského obvodu následované zastupitelstvem a radou města Ostravy. Tento plán implementace je možno adaptovat dle potřeb úřadu městského obvodu, nicméně je nutné jej zpracovat do jeho vnitřních předpisů a postupů.

Manažer strategie

Představuje základního nositele strategického plánu, který zodpovídá za realizaci strategického plánu a projektů/aktivit v něm obsažených. Mezi další činnosti náplně manažera strategie spadá:

- Koordinace naplňování strategie napříč odbory úřadu městského obvodu
- Příprava podkladů pro nové akční plány, monitoring naplňování strategického plánu a jeho evaluaci
- Komunikace a propagace strategického plánu
- Koordinace návaznosti strategického plánu na další strategické a koncepční dokumenty městského obvodu a města Ostravy

⁵ Pozn: Pro zjednodušení jsou funkce dále uvedeny pouze v mužském rodě.

Strategický tým

Představuje poradní orgán, který je svoláván ad hoc dle potřeby na základě podnětu manažera strategie po domluvě se starostou. Výstupy jednání strategického týmu jsou poté předloženy komisi investiční a strategického rozvoje rady městského obvodu ke zpřesnění. Mezi činnosti strategického týmu spadá:

- Formování návrhů akčních plánů strategického plánu
- Projednání návrhů případných aktualizací strategického plánu
- Celková podpora strategického plánování městského obvodu, hledání konsensu na jeho území a určování směřování strategického plánu

Složení strategického týmu by mělo pro naplnění těchto činností kopírovat jeho zastoupení při přípravě strategického plánu, měl by být složen z:

- Primátora statutárního města Ostravy
- Starosty a místostarostů městského obvodu MOaP
- Představitelů opozičních stran zastupitelstva městského obvodu
- Vedoucího odboru strategického plánování magistrátu města Ostravy
- Vedoucího odboru strategického rozvoje, školství a volnočasových aktivit úřadu městského obvodu MOaP
- Zástupce Moravskoslezského kraje
- Ředitele MAPPA
- Zástupců univerzit v MOaP

Komise investiční a strategického rozvoje rady městského obvodu

Významným nositelem strategického plánu je komise investiční a strategického rozvoje rady městského obvodu MOaP, která má iniciační a poradní funkci pro radu městského obvodu. V návaznosti na strategický plán realizuje následující činnosti:

- Finalizace a projednání jednotlivých akčních plánů a jejich soulad s ročním plánem oprav a investic
- Projednání vyhodnocení plnění indikátorů akčních plánů

Součástí tvorby akčního plánu v případě potřeby mohou být i další komise rady městského obvodu, např. dopravy, životního prostředí a další.

Zastupitelstvo a rada městského obvodu a města Ostravy

Vrcholnými představiteli implementace strategického plánu jsou zastupitelstvo a rada městského obvodu a města Ostravy, které mají rozhodovací pravomoci vyplývající ze zákona o obcích a Statutu města Ostravy.

Mezi činnosti orgánů městského obvodu spadá:

- Projednání vyhodnocení plnění akčních plánů
- Schvalování akčního plánu strategického plánu
- Schvalování aktualizace strategického plánu

Schéma schvalování aktualizace strategického plánu

Schéma vyhodnocení plnění a tvorba nového akčního plánu

Monitoring naplňování strategického plánu

Monitoring naplňování strategického plánu je doporučeno provádět na roční bázi. Akční plán strategického plánu fajnOVA CENTRUM představuje součást implementační části tohoto strategického plánu a jeho naplňování by mělo být monitorováno podle doporučení zde obsažených.

Pro monitoring naplňování strategického plánu fajnOVA CENTRUM se doporučuje sledovat následující indikátory:

1. Míra splnění ročního akčního plánu – počet realizovaných či připravených projektů,
2. Počet pracovníků (respektive počet FTE – full time equivalent) úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz vyčleněných na realizaci strategického plánu – pracovníci zodpovědní za jeho realizaci, přípravu projektů a dotačních žádostí, realizaci projektů,
3. Roční výše rozpočtů na externí služby v oblasti strategického plánování – analýzy, studie, marketing, propagace apod.
4. Výše finančních prostředků vynaložených na projekty naplňující strategické cíle,
5. Počet obyvatel a cizinců s bydlištěm v MOaP,
6. Počet obyvatel v historickém jádru,
7. Věkové složení obyvatelstva s bydlištěm v MOaP.

Evaluace strategického plánu

Závěrečná evaluace naplnění strategie by měla být zrealizována ve 4. kvartálu roku 2027 a měla by sestávat z následujících kroků:

1. Určit počet realizovaných opatření a projektů a zhodnotit jejich soulad s cíli strategického plánu.
2. V roce 2027 provést dle vzoru Průzkumu mezi obyvateli a návštěvníky při přípravě strategického plánu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz (Příloha 7) a výsledky srovnat s výsledky z roku 2021.
3. Zmapovat aktuální počet a složení maloobchodních jednotek v historickém jádru a výsledky vzájemně srovnat.

Rovněž je realizačním týmem doporučeno, aby v roce 2032 bylo zrealizováno vyhodnocení dat ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2031. Výsledky srovnání vývoje za roky 2011, 2021 a 2031 jsou významným vstupem pro (ex-post) vyhodnocení dopadů strategického plánu fajnOVA CENTRUM na roky 2022-2027, ale i strategického plánu, který na něj naváže po roce 2027.

DODATKY

Autoři strategického plánu

Realizační tým Ostravské univerzity

- **Mgr. Alexandr Nováček, Ph.D.**
e-mail: alexandr.novacek@osu.cz
- **Mgr. Ondřej Slach, Ph.D.**
e-mail: ondrej.slach@osu.cz
- **Mgr. Vojtěch Bosák, Ph.D.**
e-mail: vojtech.bosak@osu.cz
- **Mgr. Lucia Hýllová**
e-mail: lucia.hyllova@osu.cz
- **Mgr. Lenka Paszová**
e-mail: lenka.paszova@osu.cz
- **Mgr. Adam Červenka**
e-mail: adam.cervenka@osu.cz
- **Mgr. Marek Krumník**
e-mail: marek.krumnikl@osu.cz
- **Mgr. Daniel Janečko**
e-mail: daniel.janecko@osu.cz
- **Mgr. Lukáš Chwistek**
e-mail: lukas.chwistek@osu.cz
- **Mgr. Jakub Gabryš**
e-mail: jakub.gabrys@osu.cz
- **Mgr. Tomáš Lelek**

Seznam zkratek

a kol.	A kolektiv
aj.	A jiné
angl.	Anglicky
apod.	A podobně
a.s.	Akciová společnost
atd.	A tak dále
ASZ	Agentura pro sociální začleňování
COVID-19	Koronavirus (<i>angl. coronavirus disease</i>)
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČSÚ	Český statistický úřad
DOV	Dolní oblast Vítkovice
EU	Evropská unie
FTE	Ekvivalent plného úvazku (<i>angl. Full-time equivalent</i>)
IDS	Integrovaný dopravní systém
Kč	Koruna česká
KKO	Kulturní a kreativní odvětví
MAPPA	Městský ateliér prostorového plánování a architektury
MA21	Místní Agenda 21
MHD	Městská hromadní doprava
MOaP	Moravská Ostrava a Přívoz
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	Mateřská škola
nám.	Náměstí
např.	Například
NGO	Nezisková organizace (<i>angl. Non-Governmental Organization</i>)
NOx	Oxidy dusíku
NPP	Národní přírodní památka

P+R	Zaparkuj a jed' MHD (<i>angl. Park and Ride</i>)
p.o.	Příspěvková organizace
PM _{2,5}	Tuhé částice (<i>angl. particulate matter</i>)
pozn.	Poznámka
PPP	Partnerství veřejného a soukromého sektoru (<i>angl. public-private partnership</i>)
s.	Strana
O2	Obchodní značka telekomunikační sítě společnosti Telefónica
OC	Obchodní centrum
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OU	Ostravská univerzita
SLDB	Sčítání lidí, domů a bytů
SMO	Statutární město Ostrava
s.r.o.	Společnost s ručením omezením
SRR 21+	Strategie regionálního rozvoje
SVL	Sociálně vyloučené lokality
SWOT	Silné stránky, slabé stránky, příležitosti, ohrožení (<i>angl. strengths, weaknesses, opportunities, threats</i>)
TAČR	Technologická agentura České republiky
tj.	To jest
tzv.	Takzvaný, takzvaně
ul.	Ulice
VRT	Vysokorychlostní tratě
VŠB-TUO	Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava
z.s.	Zapsaný spolek
ZSJ	Základní sídelní jednotka
ZŠ	Základní škola

Seznam příloh

- **Příloha 1** Provázanost strategického plánu fajnOVA CENTRUM s nadřazenými strategickými dokumenty
- **Příloha 2** Kompletní profil území městského obvodu MOaP
- **Příloha 3** Syntéza realizovaných rozhovorů při přípravě strategického plánu fajnOVA CENTRUM
- **Příloha 4** Kriminalita, bezpečnost a jejich percepce v městském obvodě MOaP
- **Příloha 5** Šetření kvality života z pohledu obyvatel městského obvodu MOaP
- **Příloha 6** Průzkum potřeb ostravských rodin – výsledky za městský obvod MOaP
- **Příloha 7** Průzkum mezi obyvateli a návštěvníky MOaP při přípravě strategického plánu fajnOVA CENTRUM
- **Příloha 8** Studie dostupnosti zeleně v městském obvodu MOaP
- **Příloha 9** Hodnocení stavu nákupních ulic historického jádra města Ostravy
- **Příloha 10** Studie proměny maloobchodu a služeb v historickém jádru města Ostravy
- **Příloha 11** Vývoj městského obvodu MOaP dle sčítání lidu, domů a bytů
- **Příloha 12** Regenerace lokality Jílová x Cihelní
- **Příloha 13** Regenerace okolí náměstí Svatopluka Čecha
- **Příloha 14** Zdroje a odkazy na odbornou literaturu

